Rabbi Akiva's Sukkah

Dated: 23 August 2026
No copyright is sought.

An online working version is at: https://sukkah.org

According to the Gemara, the Rabbanan maintain that a sukkah is a דירת עראי. There are many contextual indications of this within Masechet Sukkah. However, one of the most pointed statements regarding this is in Yoma 10b where it directly states: ורבנן לטעמייהו, דאמרי: סוכה דירת עראי בעינן. This being the case, how did the Rabbanan maintain their opinion that a sukkah is a דירת עראי in opposition to Rebbi Yehuda, when Rebbi Yehuda brings a מעשה on Sukkah 2b regarding Queen Helene's sukkah that was over 20 amos high and the Elders were silent, as the Baraisa states: פסולה — סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה ורבי יהודה מכשיר עד ארבעים וחמשים אמה. אמר רבי יהודה: מעשה בהילני המלכה בלוד שהיתה סוכתה גבוהה מעשרים אמה, והיו זקנים נכנסין ויוצאין לשם ולא אמרו לה דבר.

Therefore, if the Rabbanan who hold that a sukkah is a דירת עראי are assumed to be the opinion of Tanna Kamma of Masechet Sukkah, Mishna 2a, which states that a sukkah above 20 amos is invalid, what logical defense did they employ to avoid refutation by Rebbi Yehuda's Baraisa when Queen Helene's sukkah was over 20 amos high and the Elders were silent?

This d'var Torah attempts to provide an answer to the above question by:

- Illustrating Rebbi Yehuda's opinion of קבע in Mishna 2a and on daf 7b, as meaning that a sukkah can be higher than 20 amos in height or greater than 4×4 amos in length and width, in accordance with the Meiri in alignment with the Baraisa on 3b.
- Explaining how the three dictums in the name of Rav on 2b regarding the dispute between the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda in a sukkah above 20 amos are not contradictions but represent multiple opinions of Tannaim which were accurately transmitted by Rav to R' Yoshiyah, Rav Huna, and Rav Chanan bar Rabbah.
- Explaining the source and reason behind Rav Chanan bar Rabbah's dictum in the name of Rav on 2b that states that the dispute with Rebbi Yehuda in a sukkah above 20 amos is at ראשו ורובו ושולחנו.
- Explaining how the seemingly abrupt transition from the Baraisa of Queen Helene's sukkah to Rav Shmuel bar Yitzchak stating the halacha for a minimum size sukkah are not separate topics but related.
- Redefining the concept of a דירת עראי.
- Extrapolating a more complete understanding from the language of the Gemara.

Introduction

This work approaches the Gemara under two methodological commitments. The first commitment is to give interpretive priority to the Talmud's own language and structure. When the Gemara's own words can carry a resolution, that resolution is preferred.

The second commitment emerged in the course of working with this sugya, and appears to be built into the design of the Gemara itself — an approach that makes the sugya's architecture intelligible. It is the conviction that a sugya is best read as a sustained argument in which each component reshapes the interpretation of those that precede and prepares the interpretation of those that follow. Each Mishna, Baraisa, halachic dictum, and conspicuous silence is treated as a deliberate structural choice carrying interpretive weight. The proper understanding of any given detail is provisional until the whole has unfolded, and the whole is itself clarified and revised by each new detail. This is the stitchwork by which the Gemara reveals the front of the tapestry.

A note on peshat and psak. This analysis is peshat — a reconstruction of what each Tanna holds and of how the sugya coheres as a single argument — and not a ruling in halacha lema'aseh. Where the reconstruction yields a consequence that departs from the codified law — that the Rabbanan's own conception of a דירת עראי would tolerate a narrow sukkah above twenty amos, or that their minimum size sukkah is ראשו ורובו, beneath the accepted שבעה על שבעה טפחים — that consequence describes the logic of the sugya, not what one may build. In practice the halacha is as the poskim have fixed it: a sukkah above twenty amos is פסולה, and its minimum measure is seven-by-seven tefachim (Shulchan Aruch, Orach Chaim 633:1 and 634:1). The categorical form of that ruling is itself the Mishnah's פסיק ותני — the very simplification this work sets out to read beneath — so that the codified law and the fuller conception recovered here are each true in their own register. To reconstruct a Tannaitic position for the sake of understanding it, even one the halacha did not follow, is the ordinary labor of limud; the distance between the logic of a shitah and the maskana lehalacha is to be expected, and not a difficulty to be explained away.

Editorial Note: AI was used for summarizing chapters, translating, editing, and proofing this text.

Table of Contents

The Gemara

Masechet Sukkah daf 2a through 3b.
…….…….. 10

Chapter 1 - Questions and Answers on Masechet Sukkah

1. What is the overall structural approach of the Gemara in seeking to understand the individual statements of Masechet Sukkah, Mishna 2a?
…….…….. 17

2. What is being taught by the Gemara when it begins by asking what is unique about a sukkah whose s'chach is higher than 20 amos compared to a mavoi whose korah is higher than 20 amos?
…….…… 18

3. What is the definition of a דירת עראי?
…….…… 21

4. Does Rebbi Yehuda allow a sukkah to be built at 20 amos or less in height?
…….…… 26

5. Rebbi Yehuda allows a sukkah to be higher than 20 amos because he holds that a sukkah is a דירת קבע, but what is his קבע requirement without which a sukkah would be invalid if he at the same time holds that a sukkah can also be built at 20 amos or lower in height?
…….…… 28

6. Why does Rav Huna in the name of Rav state that the dispute between the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda in a sukkah above 20 amos is at exactly 4×4 amos rather than 4×4 amos and less?
…….…… 31

7. In the name of Rav, Rav Huna and Rav Chanan bar Rabbah argue over a matter of length on 2b, but what is the source of their dispute? 33

8. Why does the Gemara state on 2b that Rav Chanan bar Rabbah's opinion in the name of Rav is not like one of the three Amoraim? 36

9. If Rav Chanan bar Rabbah agrees with R' Yoshiyah that the source for the 20 amos height limitation of sukkah is למען ידעו, why does the Gemara on 2b state that R' Yoshiyah disagrees with Rav Chanan bar Rabbah because he gives a measurement of length? 37

10. How does Rav Huna and Rav Chanan bar Rabbah's opinions accomplish equal or greater shade at the floor of the sukkah in accordance with Gemara 22b and Mishna 2a in a sukkah above 20 amos in height? 39

11. What is Rebbi Yehuda's opinion regarding the minimum amount of shade time when he allows a sukkah to be as high as 40 or 50 amos? 40

12. Why is there no transition from Rebbi Yehuda's Baraisa of Queen Helene's sukkah on 3a to Rav Shmuel bar Yitzchak stating the halacha of a minimum size sukkah? 41

13. What is the meaning and significance of Rav Nachman bar Yitzchak's challenge to Rav Shmuel bar Yitzchak? 44

14. How do we know that the Gemara concluded that Beis Shammai and Beis Hillel are in fact arguing in a small sukkah over a דאורייתא requirement as to whether a sukkah is a דירת קבע or דירת עראי? 45

15. What is the source of the dispute between Beis Shammai and Beis Hillel regarding the minimum size of a sukkah? 47

16. Since the Gemara proves that Beis Shammai and Beis Hillel do argue in a small sukkah over a דאורייתא, and not like Rav Nachman bar Yitzchak suggested over a דרבנן, what then is the driving essence of Beis Shammai and Beis Hillel's argument in a large sukkah at the conclusion of the Gemara's discussion on 3a?
..... 49

17. After discussing the dispute between Beis Shammai and Beis Hillel, why does the Gemara ask the reader on 3a to identify the author of the Baraisa on 3b regarding a house that is less than 4×4 amos?
..... 51

18. What are the logical consequences of the Gemara revealing on 3b that the Rabbanan maintain that a sukkah is a דירת עראי in accordance with Beis Hillel as described on 3a, when the Gemara interprets the Baraisa regarding a house that is less than 4×4 amos according to the Rabbanan's perspective?
..... 54

A Preemptive Reply

19. How should we understand the solution offered by the תוספות רי"ד and ריטבא who conceptualize Queen Helene's sukkah as being comprised of two sections with differing heights to explain how the Rabbanan maintained their opinion that a sukkah is a דירת עראי?
..... 60

20. If the Rabbanan who hold that a sukkah is a דירת עראי allow a sukkah to be above 20 amos why does the Gemara on 3b discuss the need to reduce its size with various materials implying that a sukkah above 20 amos is invalid?
..... 65

21. If the Rabbanan who hold that a sukkah is a דירת עראי permit a sukkah to be built above 20 amos, why does the Gemara state on 4a that a sukkah whose s'chach provides shade from above 20 amos is invalid?
..... 66

22. If so, what is the dispute between the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda regarding a sukkah atop another sukkah in Mishna 9b? 67

23. If the Elders who visited Queen Helene permit a sukkah to be above 20 amos when less than 4x4 amos in area, why does the Tanna Kamma of the Mishna 2a state categorically that a sukkah above 20 amos is invalid? 70

(פשט)

The Gemara

The following pages present the text of Masechet Sukkah daf 2a through 3b. This is the passage upon which the d'var Torah is primarily built. The reader is encouraged to study this sugya carefully before proceeding, as each question and answer in Chapter 1 follows the order and language of the Gemara as it appears here for convenience.

סוכה - ורבי יהודה מכשיר - בגמרא מפרש פלוגתייהו: ושאינה גבוהה עשרה - בגמרא מפרש טעמא: שלש דפנות - נמי בגמרא איכא כמי שאינו ועל שם הסכך קרויה סוכה: **גמ'** מנין שהוא גבוה - מנין שהוא כתוב מקום תורה אור לדרין וראשו פתוח לרשות הרבים ומלירים פתוחים לו ויוצאים ובאים לרשות הרבים הרי הוא רשות היחיד לגבי חלירים ואסרו חכמים להוציא מרשותו לרשות חבירו בלא עירוב שהחלירים כל אחת רשות לעצמה והמחני רשות לטלן והלריכו בו שיתוף להשתתף כל החלירים בפת לו ביין ולהניח השיתוף באחת מן החלירים ולפי שאין לו מחיצה רביעית וקרוב הוא לרחוק דומה לרשות הרבים הלריכו שיכר ברחבו הפתוח לרשות הרבים [לקמן יז:] עירובין כ. לו לתי אקוף לו קורה מכותל לכותל [ביל שלש] ואם גבוה הקורה מעשרים אמה: [לקמן כב:] עירובין ב. ימעט - ושפיל: אינו לריך - והאם מפרש טעמא: סוכה מדאורייתא - דעשרים אמה דילה ילפינן מדאורייתא וקודם שבעים המשנה אומרה שיעורה מסיני: תני פסולה - שייך למיתני בה לשון פסול לעומר לא נעשים כתורה והכלכה: מנין - דסוכה מדרבנן ומדאורייתא סני ליה בשלש מחיצות ואינו לריך לקורה זו אלא מדרבנן: תני תקנתא - דלא שייך למתני בה לשון פסול דמתני פסולה קודם שבעים אמה זו הרי היא תחלת הוללתו ומלוחו: ולחיבעית אימא בדאורייתא נמי - שייך למימר תקנתא: סוכה דפשוטי מילתה - ואין דומין תקנותיהן זו לזו ולריך לשנות הלשון לכל תקנה ותקנה כגון בגבוהה יעמוד וכשאינה גבוהה יגביה ושאין לה שלש דפנות יעשה לה ושחשתה מרובה יוסיף סכך הלכך פסיק ותני פסולה דמלי למיכללינהו לכולהו בהך פסולה דקיימא לן (פסחים דף נ:) יאמה אחד לתלמידו דרך קלרה: מנין לא נפיש מילתא - בחותה מעמה: למתן יעשו - עשה סוכה שישיבה ניכרת לך דכתיב ידעו כי בסוכות הושבתי ליתיה ליכב הכי דרים ליה ואמ"ג דאין מילי פשוטו דהיקף עגמי כחוט מיהו דרשינן ליה לדרשה: דלא שלטה בה עינא - שאינו רואה את הסכך וסוכה היינו סכך בשמה: וסוכה תהיה לגל - משמע אין סכך אלא בעשוי לגל: אלא בגל דפנות - שהגלגלין מגיעין זה לזה מתוך גובהן של דפנות ואין לריך סכך ולקמן מוקי פלוגתייהו לר' זירא בשאין בה אלא לרבנן דהאי שיעורא ניכא לן סכך אלא לן על דפנות: עגלגלות קרנים - שני הרים גדולים והשפלה ביניהם ומתוך גובה ההרים אין חמה זורחת שם בשפלה: דל דפנות ליכא לן סוכה - אחמה בתה מתחתי גמלא אמה בטל: שבעת ימים - סוכה של שבעה ואם לא דהייגו ערלאי ודייה במחיצות קטנות: למעלה מעשרים - לריך לעשות יסודותיה ומחיצותיה קטנים שלא תשל: עד עשרים אמה דאדם עושה דירתו ים בכגלל קבע ערלאי והרי עשה כתורה ועל כרחך לא הקפידה תורה על הערלאי אלא לשם שיעור לתת לך שיעור בגובהה שתהא יכולה לעמוד ע"י יחידות ערלאי: טולהו

מדכתי' וסוכה תהיה לגל הא כתי' נמי מזרח ומעמר ומיבעי נמי שלא ירדו גשמים בסוכה ערלאי וא"כ הוה ליה קבע: מכ' כרבי

סוכה

שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה ורבי יהודה מכשיר ושאינה גבוהה עשרה טפחים ושאין לה (*שלשה) דפנות ושהחמה *מרובה מצלתה פסולה: **גמ' תנן התם *מבוי שהוא גבוה *מעשרים אמה ימעט רבי יהודה אומר אינו צריך מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה ומאי שנא גבי מבוי דתני הקנתא סוכה דאורייתא תני פסולה מבוי דרבנן תני תקנתא ואיבעית אימא בדאורייתא נמי תני תקנתא מיהו סוכה (*דנפיש מילתה) פסיק ותני פסולה מבוי דלא נפיש מילתה תני תקנתא מנה"מ *אמר רבה דאמר קרא °למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל עד עשרים אמה אדם יודע שהוא דר בסוכה למעלה מעשרים אמה אין אדם יודע שדר בסוכה משם דלא שלטא בה עינא רבי זירא אמר מהכא °וסוכה תהיה לצל יומם מחורב עד עשרים אמה אדם יושב בצל סוכה למעלה מעשרים אמה אין אדם יושב בצל סוכה אלא בצל דפנות א"ל אביי אלא מעתה העושה סוכתו בעשתרות קרנים הכי נמי דלא הוי סוכה א"ל התם דל עשתרות קרנים איכא צל סוכה הכא דל דפנות ליכא צל סוכה ורבא אמר מהכא °בסוכות תשבו שבעת ימים 'אמרה תורה כל שבעת הימים צא מדירת קבע ושב בדירת עראי עד עשרים אמה אדם עושה דירתו דירת עראי למעלה מעשרים אמה אין אדם עושה דירתו דירת עראי אלא דירת קבע א"ל אביי אלא מעתה עשה מחיצות של ברזל וסיכך על גבן הכי נמי דלא הוי סוכה א"ל הכי קאמינא לך עד כ' אמה דאדם עושה דירתו דירת עראי כי עביד ליה דירת קבע נמי נפיק למעלה מכ' אמה דאדם עושה דירתו דירת קבע כי עביד ליה דירת עראי נמי לא נפיק בולהו

לקבוע הגשרים מחמתריס שלא ירדו גשמים בסוכה ואפילו הימלי לומר דאסור משום גזרת הקרה כי סיכו דאמר לקמן בפירקין (דף יד.) גבי פלוגתא דר"מ ורבי יהודה דמסכסכין בגשרין דלא מכשרה בהו אתי למימר מה לי לסכך כזה מה לי ליסב תחת תקרה ביתי וביתו ודלי פסול מדאורייתא דסוכה אמר רחמנא ולא ביתו של כל יומה הנמה מ"מ כיון דלא אסור אלא מדרבנן לא שייכא למימר שהגשמים סיגן קלה וי"ל דהכי דלא חיישינן בדפנות לי עביד להו קבע מ"מ בסכיכה שעיקר הסוכה על שם הסכך לא מיהכשרה עד דעביד לה ערלאי ומה"ש נמי מיתא לרבי זירא דדרים בדירת עראי בעיון ולמעלה מכ' אמה דירת קבע הוא ואינה דירת עראי לאיכך פסולה:

[לקמן יז:] עירובין כ.

[ביל שלש]

[לקמן כב:] עירובין ב.

[לקמן יד:]

[ביל דנפישין מילתה וכ"ל נמי עירובין כ.)

א א מיי' פ"ד מהלכות סוכה הלכה ח' סמג עשין מג טושיע ח"ח סי' תרלג סעיף ח:

ב ב מיי' שם טושיע שם סעיף ח:

[כך דגדולו סי' לגמרא ע"ד דאיתא לקמן לג. מגדלי הוצאת ומכוס כיוון הכוס, ומתי דמסיק לקמן לגב לשולם כתר ולתגדן]

ג ג מיי' שם הלכה כ סמג שם טושיע ח"ח סימן תרל סעיף כ:

ד ד מיי' שם פ"ה הלכה יט סמג שם טושיע ח"ח סי' תרלה סעיף ח:

ה ה מיי' פ"ו מהלכות שבת הלכה יד סמג עשין דרכון ח טושיע ח"ח סי' שמ סעיף כו:

[ביל לעולה מעשרים כו'] ו מיי' פ"ג מהל' סוכה הלכה ה סמג עשין מג טושיע ח"ח סימן תרלג סעיף ח:

[ביל דנפישין מילתה וכ"ל נמי עירובין כ.)

רבינו חננאל

סוכה שהיא גבוהה מעשרים אמה פסולה: ור' יהודה מכשיר - ותנן בעירובין מבוי שהוא גבוה מעשרים אמה ימעט מ"ש מבוי דקתני הקנתא כלומר ימעט זה הגובה יוריד הקורה לממה מכ' אמה ויתקן המבוי והעבשר - ולכי סוכה תני פסולה לתני נמי גבי סוכה שמעט ושגגן בסוכה שפטריתה ב ג ו ב ה מדאורייתא ונמישי מלתא תני פסולה - מבוי שהוא מדרבנן כו' ובאו לבאר מנין כי הגובה פוסל בסוכה: רבה אמר מראה למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי את בני ישראל כל סוכה שאינה יכולה דהאי סוכה דמצוה היא אינה סוכה - ולמעלה מכ' אמה אין אדם יודע שדר בסוכה דלא שלטא בה עינא לשיכך פסולה הר' זירא אמר *)בצל דפנות הדחי אביי אלא מעתה מקום שאין החמה זורחת כגון עשתרות קרנים אם יעשה באותו מקום סוכה אינה סוכה משום שאין שם צל שבני חמה. הכי' התם דל עשתרות קרנים השאעים החמה ונמצא צל סוכה*)הבא אם הדפנות המצא צל הסכך במקום אחר הוא מקום תחת הסכך כי הוא כיכל. רבא אמר מרתיב בסוכות תשבו שבעת ימים ו' ימים בלבד שיהו דירת עראי בעיון ולמעלה מכ' אמה יראי דירת קבע הוא ואינה דירת עראי לאיכך פסולה.

עין משפט נר מצוה

גל למעה מכ' אמה דמסכסכת לה דעביד אינים דירת עראי אע"ג דעביד לה בעין דירת קבע [נמי נפיק]. כולהו הני אמוראי ברכות לא אמרי מקום דמבירא לה דהאי ידיעה דכתיב בה יא ליתא ידיעה לאמן דהאיכ בסוכה דצריך הדחיפה שיעור ידיעתו כי יחיפה בסכך של אותה סוכה אלא ידיעה דדורות הבאין כיון שהראון שישתון סוכות ומניחין בית דירתן ודתשבון בימות הב בסוכות שראלין מפני מה עושין כך ומגיזין להן אכותיהם מעשה יציאת מצרים' וה' זירא סוכה ליישוב הסתרת הדא' לתמר ישיבת ישראל בשלמה בלי אחר אי אפילו בסוכה בשקום שאין שם לא שמה אלא עיר ואין חיישינן אלא לחמה בלבד ולא נאמר מפנה. דין סוכה של מצוה - ומשני ר' זירא אי הני ליתבוה הוה בלשון כיסוי לתמר דבר המכסה והמסתיר מן השמש וז המפר אמאי כתיב בלשון סוכה לומר כי גם סוכה של מצוה (בעינן) (ו) ויא מצוותה (ברכה) [ברכה] נמי לא אמרי מקום קשיא ראבי כו' הא דאמר ר' אחאי' אמר רב מחלוקת ת"ק ורמתאי' ור' יהודה בשאין

*) [בלשון דתחר ל"ל דתשיב סכולה מקום דלמעלה מכ' ליתו יחסר כלל סוכה אלא כלל דפנות] **) [בלשון ד"ל סכה לא תשיר הבטחת תחלה לל הסכך מקומם לחר ומ"]

סוכה פרק ראשון סוכה

כרבי זירא לא אמרי • אם דלא קאמר משום קושיא דאביי דקאמר על רבא משום דרבי זירא שני לאביי שפיר : **וכיון** דדפנות מגיעות לסכך משלמן שלמות בית עינא • ולא דמי לגבי מחוסה וקורה מהו דלא תשיב היכר למעלה מעשרים

כולהו כרבה לא אמרי דהוא ידיעה לדורות היא כרבי זירא נמי לא אמרי דהוא לימות המשיח הוא דכתיב ור' זירא א"כ לימא קרא ודופה תהיה לצל יומם ומאי וסוכה תהיה לצל יומם שמעת מינה תרתי כרבא נמי לא אמרי משום קושיא דאביי כמאן אזלא הא דאמר ר' יאשיה אמר רב מחלוקת בשאין דפנות מגיעות לסכך אבל דפנות מגיעות לסכך אפילו למעלה מעשרים אמה כשרה כמאן כרבה דאמר משום דלא שלטא בה עינא וכיון דדפנות מגיעות לסכך משלט שלטא בה עינא כמאן אזלא 'הא דאמר רב הונא אמר רב מחלוקת בשאין בה אלא ארבע אמות אבל יש בה יותר מארבע אמות על ארבע אמות אפי' למעלה מעשרים אמה כשרה כמאן כרבי זירא דאמר משום צל הוא וכיון דרויחא איכא צל סוכה כמאן אזלא הא דאמר רב חנן בר רבה אמר רב מחלוקת בשאינה מחוקת אלא כדי ראשו ורובו ושלחנו אבל מחוקת יותר מכדי ראשו ורובו ושלחנו אפי' למעלה מעשרים אמה כשרה כמאן דלא כחד בשלמא דרבי יאשיה פליגא אדרב הונא ורב חנן בר רבה דאינהו קא יהבי שעורא במשכא ואידו לא קא יהיב שעורא במשכא אלא רב הונא ורב חנן בר רבה נימא בהכשר סוכה קמיפלגי דמר סבר הכשר סוכה בארבע אמות ומר סבר הכשר סוכה במחוקת ראשו ורובו ושלחנו לא דכולי עלמא הכשר סוכה ראשו ורובו ושלחנו והכא בהא קמיפלגי דמר סבר במחוקת ראשו ורובו ושלחנו פליגי אבל יותר מראשו ורובו ושלחנו ד"ה כשרה ומר סבר מראשו ורובו ושלחנו עד ד' אמות פליגי אבל יותר מד' אמות דברי הכל כשרה מיתיבי סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה ורבי יהודה מכשיר עד ארבעים וחמשים אמה *אמר רבי יהודה *מעשה בהילני המלכה בלוד שהיתה סוכתה גבוהה מעשרים אמה והיו זקנים נכנסין ויוצאין לשם ולא אמרו לה דבר אמרו לו *משם ראייה אשה היתה ופטורה מן הסוכה אמר להן והלא שבעה בנים הוו לה ועוד כל מעשיה לא עשתה אלא על פי חכמים למה לי למיתני ועוד כל מעשיה לא עשתה אלא על פי חכמים הכי קאמר להו כי תאמרו בנים קטנים הוו וקטנים פטורין מן הסוכה כיון דשבעה הוו אי אפשר דלא הוי בהו חד שאינו צריך לאמו וכי תימרו קטן שאינו צריך לאמו *מדרבנן הוא דמיחייב ואיהי בדרבנן לא משגחה ת"ש ועוד כל מעשיה לא עשתה אלא ע"פ חכמים בשלמא למ"ד בשאין דפנות מגיעות לסכך מחלוקת דרכה של מלכה לישב בסוכה שאין דפנות מגיעות לסכך

כרבי זירא לא אמרי • כדקאמר על רבא משום דרבי זירא שני לאביי שפיר : **וכיון** דדפנות מגיעות לסכך משלמן שלמות בית עינא • ולא דמי לגבי מחוסה וקורה מהו דלא תשיב היכר למעלה מעשרים

אע"פ שהקורה על גבי כתלים דהתם קורה מפח לא שלטא בה עינא כמו בסוכה דלהלכה מוכח : **יש** בה יותר מלרבע אמות אפילו למעלה מעשרים כשירה • לבסוף מסיק דלב הוא סבר מרלשו וזרוכו ושלחנו עד ד' אמות פליגי יותר מד' אמות כשירה ומיתה וכי נכשיר ברוחבה ומהו יותר מד' אמות אם סיתה גבוהה מעשרים אפילו מוכח הא ודאי אין כאן לא סוכה ויש"ל דלעולם צריך הרוחב לפי הגובה *אפי' תקבון ד' אמות לעשרים לו' ומי קיים להו לרבנן דאפילו בגובה אלף לו' אפשר שלא יהא כאן לא סוכה פורתא אם סיתה רחבה יותר מד' אמות כדאמרת בפרק יוה"כ (יומא דף פ:) נבי טיתבא הנמה דמייתבא דעתא דאמריגן כולי עלמא מוכח עוב מלך הכגן פורתא : **כרבי** זירא דאמר מקום לא • אבל כרבה דאמר מקום משלטן עינא לא דאפילו רחבה מוכח לא שלטא בה עינא :

כמאן דלא כחד • ודבכרי רב חנן בר רבה לריכה עגמא ויש מפרשים מקום דהוה ליה לול של תרנגולין כיון דגבוהה וקבוצה כולי האי אבל מחוקת בפי מכדי ראשו נפקא מכלל לול של תרנגולין לאקרוי סוכה • הכי נמי"מ: **בשלמא** לד' יאשיה דרב חנן וולבב הוא לא פליגי אמר' יאשיה דלא הוה שיטרא למסכת כו' • וכתב רביט הגאון ויש שנוסרין פלוגא: **עד** לארבעים וחמשים אמה• כי האי גוונא קאמי נבי מבוי ברים עירובין (דף נ:) ולא מיקבי דלא דייק הכא הסתא חמשים כסרה לארבעים מיבעיא כדלייקינן ברים לאמנה ניזוקין (כתובות דף לה.) נבי לאמנה עשהתה סתים ופלגא שנים ולא מכנה מוזטתיה ליבבה מזוטתיה וכסוף ב"ק (דף קיח:) נבי לוקחין מן הרועים לרבע וחמש לאן לרבע וחמש גיזון דהתם מיתת דהוי זו ואין צריך לומר זו מקום הכי קשיא ליה לכל קשיא מההיא דפרק בנות כותים (נדה לז:) נבי קישוי דקאמר רבי מאיר אפילו לרבעים וחמשים יום ופריך עלה הסתא חמשים מקניה לרבעים מיבעיא ויש לומר דאיכא לסטוי הכא כי ההוא לישנא דמסני ברים מפנין (שבת דף קכו.) לרבע וחמש כדאמרי לוקמי ודייה אפילו מוכח לכל לנבי קישוי לא שייך לסטוי הכי דלא מיסתבר שיהיה קישוי לעולם וכן פרק במה תשא יולאה (שם סב ושם) נבי סגדל המשומר שנתיירו בו ד' וחמש פשיטא ליה דלא שריקן מוכח וכרים אע"פ (כתובות נו.) נבי מעשה דהם אמרו כ' וג' שנים בלא כתובה ועוד התם (דף ס. ושם) נבי יוקר הוטק והולך אפילו לרבע וחמש שנים בהני שייך לומר

היה אפילו מוכח* :

מקום

סוכה • הכך אמרלו : כרבה לא אמרי • דילוף מלמטן ידעו : סוכה • לא בידיעה דישיבת סוכה קא אמר אלא בידיעות דוכות הבאין דיקף סוכה מעני כבוד הנעשה לאכות : לימות המשיח • לאותם סוכות יהיו לצל לעתיד ולמסתור לכל סוכה מעה אינה לצל : מרבי • דאין עם סוכה אלא העשויה לצל דהכיא לימות המשיח מקום דעשויה לצל קרויה סוכה : מקום קטינת דאמרי • דעשה מחיצות של ברזל ושיטה לא מסמע לה האוהל וקרא לאו דוקא מרלו נקט לא יעלינן מיניה שיטולא : כמאן • מהכך אמרלו לעניל אחלא כך כו' : מחלוקת • דכי יהודה וכרבנן : משלטן שלמות בית עינא • דרך דפנות דאי מעמת מקום מרלו הוא לו מקום לל בדפנות מגיעות לסכך אמאי מודו רבנן : א"ג מחלוקת בשאין בה אלא ארבע אמות על ארבע אמות בלא שלטא בה עינא : הכי גרסינן מחלוקת בשאינה מחוקת אלא כדי ראשו ורובו ושלחנו אבל מחוקת יותר מכדי ראשו ורובו ושלחנו אפי' למעלה מעשרים אמה כשרה כמאן דלא כחד בשלמא דרבי יאשיה פליגא אדרב הונא ורב חנן בר רבה דאינהו קא יהבי שעורא במשכא ואידו לא קא יהיב שעורא במשכא אלא רב הונא ורב חנן בר רבה נימא בהכשר סוכה קמיפלגי דמר סבר הכשר סוכה בארבע אמות ומר סבר הכשר סוכה במחוקת ראשו ורובו ושלחנו לא דכולי עלמא הכשר סוכה ראשו ורובו ושלחנו והכא בהא קמיפלגי דמר סבר במחוקת ראשו ורובו ושלחנו פליגי אבל יותר מראשו ורובו ושלחנו ד"ה כשרה ומר סבר מראשו ורובו ושלחנו עד ד' אמות פליגי אבל יותר מד' אמות דברי הכל כשרה מיתיבי סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה ורבי יהודה מכשיר עד ארבעים וחמשים אמה *אמר רבי יהודה *מעשה בהילני המלכה בלוד שהיתה סוכתה גבוהה מעשרים אמה והיו זקנים נכנסין ויוצאין לשם ולא אמרו לה דבר אמרו לו *משם ראייה אשה היתה ופטורה מן הסוכה אמר להן והלא שבעה בנים הוו לה ועוד כל מעשיה לא עשתה אלא על פי חכמים למה לי למיתני ועוד כל מעשיה לא עשתה אלא על פי חכמים הכי קאמר להו כי תאמרו בנים קטנים הוו וקטנים פטורין מן הסוכה כיון דשבעה הוו אי אפשר דלא הוי בהו חד שאינו צריך לאמו וכי תימרו קטן שאינו צריך לאמו *מדרבנן הוא דמיחייב ואיהי בדרבנן לא משגחה ת"ש ועוד כל מעשיה לא עשתה אלא ע"פ חכמים בשלמא למ"ד בשאין דפנות מגיעות לסכך מחלוקת דרכה של מלכה לישב בסוכה שאין דפנות מגיעות לסכך

[תוספ' פ"ח]

[שבת כט : ושם נסמן]

גליון השרים

נבי' מרי משמה בטילני מעשה בהילני המלכה • עיין עירובין דף לד ע"א תרי מיכל ועיין בתלמידי שמעון פ"ג : שם מדרבנן הוא דמחייב • עיין יומא דף פב ע"ב בתוי ד"ה כן שמעה ונמ"ש שם סיתה מחוסתם לעשה כעלמא ויקל ולקן

[ביכה כמ: ד"ה אמרי • כסוגיי • כמ"ש קמן אע"ל לאמו מדרבנן הוא דמחייב ואיהי בדרבנן לא משגחה ת"ש ומוד וכו' • הא אפי' מדרבנן לא מיחייבא אישה לחתך לאמה ומשיב : תוס' ד"ה יש בה וכו' • לפי תשבון ר"ת (שבועות • ע' תשובת מהר"ן ת"ת סימן קכו :

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כמאן דלא הרא"ש שם ד"ה לאמו ומוכו •

[תוספ' פ"ח]

[ביכה כמ: ד"ה אמרי ומגנה לז: ד"ה אמרים]

*) [עי' פרי"ף שכ' ולהכא פ"ב סוגיא כרבה דכל מילי כרב עגיל ומשום שכיון כל רגיס כרים ר"ל]. **) [מרמה דגיל אלא בסכבר דפנות אבל כמישור מקום הסוכה לא אמרי] :

לא נצרכה אלא לקיטוניות שבה · מה שדחקן בקונטרס לרב חנן
כך רבה מה לליה לרבי יהודה הא לו תפסר לבמה בנים
בשבמה מפחים אלא פירכא היא דדילמא לרוכה מוכה אבל לא היכה
רחבה *שבמה מפחים ובניה באמצע אורך הוו יתבי :

דאמר לך מני ב"ש היא ואלא
חזוז מינה מ' · בסדר
רב עמרם פסק בשבמה מקומות
הלכה כב"ש חדא הלי דסוכה לריכה
שיהא מחוקה ראשו ורובו ושולחנו
ואוהל במנחות פרק החכלת (דף מ.
ושם) נבי סדין בלילים ב"ש פוסלין
וב"ה מחייבין עוד נשם כמה מוטין
הוא טוען ב"ש אמרי ד' וב"ה נ'
עוד הנם כמה הא מטולטלת בית
שמאי אומרים ד' ובה"ל נ' בכל הני
עבדי כב"ש ואינך במסכת ברכות
פרק אלו דברים (דף מב) בש"ל
מכבדין[לת] הבית ואח"כ טטלין[לידים
ואמרינן בגמ' בטליה פירקין הלכה
כב"ה בר מהך עוד הנם בסוף
פירקא גבי מי שאכל *ושתה ולא בירך
[ע"ל
ובסכה] דמייתי בגמרא שובדא דלבה בר בר
מה דלתסבה יומה דהסבא יחד תלמיד
דעבד כב"ש ואסבה אינקי ואינך
תלמיד דעבד כב"ה ואבליה אריה
וקלא קמה הא דקאמר הנם בטליה
פירקין הלכה כב"ה בר מהך ומה
משום דב"ה אמי מודו דלכתחילה
מיהא עבדינן כב"ש ועל מה שפסק
בהך דהכא כב"ש אין להקשות מהא
דאמרינן פ"ק דברכות (דף יח.) דאמר
רב יוסף עשה כדברי ב"ש לא עשה
ולא כלום ומייתי ראיה מהכיא מילתא
דסוכה מעשה ברבי יוחנן החורני
שאלה הלנו זקני ב"ש ונקני ב"ה
לנקרו ומלאוהו שביה יוסב לתנו
ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית
אמרו לו זקני ב"ש לא היים טהב
כל ימיך לא קיימת מלות סוכה כל
ימיך ומסקינן הנם דהלכה כרבי
יוחנן החורני דהסיא פלוגתא בסוכה
גדולה כדמסקינן דבתרתי פליגי
בהיא הלכה כב"ה אבל הכא בסוכה
קטנה ובהא הלכה כב"ש מיהו
אמתניתין דהנם תימה הכי דייק מינה
דעשה כב"ש לא עשה ולא כלום
דראיה דמייתי בעשה כב"ה מייתי
ועוד וכי צריך ראיה על זה היכא
דהלכה כב"ה אלא עשה כב"ש לא
עשה ולא כלום ועל דאינמריך הנם
לאתויי היכא דב"ה מאמירים מדרבנן
וב"ש מוקמי לה לתלוריינהא ולא
גזרינן אם עשה כדברי ב"ש לא יצא
ידי חובתו אתי' לתוריינהא כדאמרינן
לב"ש היכא דיהיב אפיתחא דמטלטלא
דגזרי שמא ימשך אחר שולחנו וקאמרי
לא קיימת מלות סוכה מימיך דאפי'
מדאוריינהא לא קיים ומדבית שמאי
נמשכא לב"ה : **בית** שאין בו ד'
אמות · פירושלמי תניא שאין טובל
ואין

ואין מניחין בו עירוב · דלא חזי לדירה ואפי' לשמעתא דאמר פרק מי שהוציאוהו (עירובין דף מא. ושם) עירוב משום קנין
לא מיקרי רשותייהו בשביל בית דלא חזי לדירה ולטוותיה אשכחן הנם שמעתא דאמר בית שמניחין בו עירוב אין לריך
ליתן בה מזוזה שנמצא שלבו הכא דיירי ואף על פי דאיתיה ליה עירוב משום קנין ומקרי אהדדי משום דמנחי עירובין בביתו
ואין

[אלא שנשם בלבל מנ"ל וס"ל רבי' אבלה ע"ש]

ז א מיי' פיד מהלכות סוכה הלכה ח סמג עשין מג מוש"ע א"ח סימן תבלר סעיף ח [רכ אלפס פ"ב דף רמג.]

יח ב מיי' שם מוש"ע שם סעיף ד :

מ ג מיי' פיו מהלכות מוזה הלכה ב סמג עשין כב מוש"ע יד סי' לשו סעיף יג :

יז ד מיי' פיא מהלכות מלה הלכה ח סמג עשין מב :

יא ה מיי' פיד מהלכות שמחת בית השואבה הלכה ו סמג עשין לנו :

יב ו מיי' פיב מהלכות שבתה הל' יב סמג עשין קנו :

יג ז מיי' פיו מהלכות מלכים הל' ם סמג עשין קכ [כל מרוים אלו מן תוס ד' עד' כם כמה כרב אלפס עירובין פ"ק דף קמג. ושם בב"ב פ"א דף קס: ושם בהלכות מוזה דף עח.]

רבינו הגנאל

פליגי וכ: דרך סוכה לישב בסוכה קטנה ושבינן בסוכה שהיתה עשויה קטוניות היתה כו' ואסיקנא אלבא דריכה שהיתה מחוקה ראשו ורובו ושולחנו אמר ליה ר'אבא מני הא וא"ר רב חנגא ב"ש הוא אלא הוזז פינה ואקשינן עלה מנאי דתלוקה ב"ש וב"ה בסוכה קטנה דתנן מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושלחנו בתוך הבית בית שמאי פוסלין וב"ה מכשירין · ודייקת פינה הנה ב"ה מכשירין אע"פ שאינה מחוקה אלא ראשו ורובו בלבד וב"ש פוסלין *) בסוכה קטנה פליגי ובין דיתיב אאמרא דסמלתא ושלחנו בתוך ר ב ב ית · ואיקשינא ל ע ל ם בסוכה גדולה (וכי ראמרן) [ודיקא ומ"ן] מ ר ק ת נ י (בשמעתנו מי שהיה ראשו ורובו ולא קתני מי שהיה בסוכה שאינה מחוקה אלא ראשו ורובו דרחינלהאי סברא משום) דקשיא לן . ראי איתא שסוכה גדולה היא וכשהיה · ומשום שישב על מי הסוכה ושלחנו בתוך הבית פליגי · אי הכי לא יצא ידי סוכה היא לתן לשמי אלא מדקתני פוסלין ש"ם בסוכה קטנה פליגי ראמרי אי הכי הכא בסוכה קטנה פליגי ליתני מי שהיה בסוכה שאינה מחוקה אלא ראשו ורובו בלבד ב"ש פוסלין כו' · מי שהיה [ראשו ורובו] מ ח ם ל מ ה ל י ותוריצנא בתרתי פליגי בגדולה וקטנה חשמרי מחוסרא והכי קתני מי

עין משפט
נר מצוה

*) [מלה בנ"ל דילמא בסוכה גדולה פליגי וכגון דיתיב אשמא דסמלתא וכו'] .

ואין עושין אותו מיבור בין שתי עיירות. מימה הלי בית מלי עבודה לר"מ דלמר פרק כילד מעברין (עירובין דף מ. ופס) טוקנין קרפף לו ונקרפף לו בלא בית כך היא וכן לרבנן אליבא דרב הונא דבגמרא ומחייא בר רב דלמר קרפף אחד לשמיהן אותו קרפף אינו צריך בית ולא כשיש יותר ממחה ומרבעים ואחת אמה ושלש אמה בין שתי עיירות דאינו הוא שיעור שני קרפיפות שעשיו מצטרף בית זה לגרפן דכשיש בו ד' חצר לשעבר לאוור ולגרפן ולא ליה ביה מרבע אמות לא חשיב והוי כמאן דליתא ואין העיירות מתחברות בין לרב הונא בין לחייא בר רב מ"מ מה לו להזכיר שתי עיירות הוה ליה למימר ואין עושין אותו מיבור לעיר אחת כיון שאין בו ד' אמות דאי הוה בו ד' אמות וקאי לאוור בשבעים אמה ושיריים הוה מתעבר שם העיר למדור מן הבית דשל עיר אחת יכולין לעשות טרנגין לכם כמקום שירלו כדאמרינן בפרק עושין פסין (שם דף פא.) אחיתו מבריים לבי כיצאתא דבגילאל דהוי תלתא פרסי אמות סמכיתו לטורגנין הא אמה דלאיתך אמר אין טורגנין בבבל אפילו אחוי ליה מתוותא דמיבלבן בשבעים אמה ושיריים ואומר רשב"ם הנרסין הכא ואין עושין מיבור לעיר וכן משמע בירושלמי הנרסין ואין עושין אותו מיבור לעיר וכ"ה מקיים גירסת הספרים ומפרש דאין טוקנין לזה בית דין עיבור שכין ב' עיירות דלרבנן לעיר אחת בפני עצמה אין לה קרפף כדאמרינן (שם דף מ.) לא אמרו קרפף אלא בין שתי עיירות ואם היה לזה בית ד' אמות היה לו דין עיר אחת לתת לו קרפף כמו לעיר והייט טוקנין לבית זה ולעיר שאלו ב' קרפיפות כמו בשתי עיירות לרב הונא ולחייא בר רב קרפף אחד לשמיהן דעל כרחך לאו דוקא נקטי רבנן שתי עיירות דהוא דנקט ר"מ עיר נקטי רבנן שתי עיירות דהא לחייא בר רב דלמר קרפף אחד לשמיהן על כרחך לא נקטי רבנן שתי עיירות דוקא דהוא הדין עיר ובית דע"י טורגנין המובלעים בתוך שבעים אמה ושיריים הוא כדמשכח פרק עושין פסין (שם דף פא.) ומיהו אין נראה שיחשב בית אחד לבית אחד בשני עצמו לר"מ ולרב הונא אליבא דרבנן ליתן לשני בתים בלא עיר קרפף לזו וקרפף לזו ותמ"ל שלחייא בר רב אליבא דרבנן הוי בית כעיר לגמרי שטוקנין לשני בתים בלא עיר קרפף אחד לשמיהן דאי לאו הכי עיר שאין לה חומה כמה יהחברו הבתים ליחשב אחת אם לא על ידי דמיבלבלן כל אחת ואחת בתוך שבעים אמה ושיריים של חברתה דאין שבות להאריך שיעור זו לזו: ואלף

ואין עושין אותו מיבור בין שתי עיירות ואין האחרון והשותפין חולקין בו לימא רבי היא ולא רבנן אפילו תימא רבנן עד כאן לא קאמרי רבנן *התם אלא לענין סוכה דדירת עראי היא אבל לגבי בית דדירת קבע היא אפי' רבנן מודו דאי אית ביה ד' אמות על ד' אמות דיירי ביה אינשי ואי לא לא דיירי ביה אינשי: אמר מר פטור מן המזוזה ומן המעקה ואין מטמא בנגעים ואינו נחלט בבתי ערי רומה ואין חוזרין עליו מעורכי המלחמה מ"ט דבית כתוב בהו בכולהו ואין מערבין בו ואין משתתפין בו ואין מניחין בו עירוב מ"ט דלא חזי לדירה *עירובי חצירות אין מניחין בו אבל ישיתוף מניחין בו מ"ט דלא גרע מחצר שבמבוי דתנן *עירובי חצירות בחצר שיתופי מבוי במבוי ודוינן בה עירובי חצירות בחצר ודתנן הנותן יעירובו בבית שער אכסדרה ומרפסת אינו עירוב "והדר שם אינו אוסר אלא אימא "עירובי חצירות בבית שבחצר 'ושיתופי מבואות בחצר שבמבוי והאי לא גרע מחצר שבמבוי 'ואין עושין אותו עיבור בין שתי עיירות דאפי' כבורגנין לא משיגין ליה מ"ט בורגנין חזו למילתייהו והאי לא חזי למילתיה ואין האחרון והשותפין חולקין בו טעמא דלית ביה ד' אמות הא אית ביה ד' אמות חולקין ודתנן *אין חולקין את החצר עד שידא בה ארבע אמות לזה וארבע אמות לזה אלא אימא "אין בו דין חלוקה *כחצר דאמר רב הונא חצר לפי פתחה מתחלקת ורב חסדא אמר 'נותן לכל פתח ופתח ארבע אמות והשאר חולקין אותו בשוה דהני מילי בית דלמדור קאי יהבינא ליה חצר האי דלמיסתר קאי לא יהבינן ליה חצר: יהיתה גבוהה מעשרים אמה ובא למעטה בברים וכסתות לא דור מיעוט ואע"ג

ואלף

מעמיד ויסיו כל החצרות סולן כאילו משמשן להיות אחד: מי מיעטר לא גרסינן דאי משום מעירותא תרוייהו מעירותא בטו ומוד דבחצר מעטר הוא בכלי ומעירוב פריך דבעיא בית דירה כדמוכח לקמן אלא הכי גרסינן עירובי חצירות בחצר ואתקן הטתן את עירובו כו'. מירוב הגבוי מבחי החצר ונתו בבית שער הייט בית קטן שלפני שער החצר לא מבפנים לא מבחוץ ושומר ספתח יושב שם: אכסדרה. שלפני הבית שקורין פורטיק"א: מרפסת. עליה תרוכה על פני החצר על פני רשות הרבים ובה פתחים הרבה לפי מחיטתים ויוצין בכל אחת ואחת ושוטין מרפסת תרוכה לפני הפתחים כאוכל עלייה וכולן עולים בשלש אחד למרפסת ודרך המרפסת נכנסין ויוצאין סולן. מרפסת תנייל שלש אמקנ"א: לאו עירוב. דלא חזי לדירה שבל הוצא ונכנס עליו: אלא הכי קאמר עירובי חצירות בבית שבחצר. והאי בחצר דקתני לאו בחוירה אלא בחלוקת בחד הבתים שבה ולשתוקי בית שבחצר אחרת שאין מלרכן ושיתופי מבואות דקתני במבוי הייט קאמר בחצר שבמבוי ולאתוקי חצר שבמבוי אחרת: דורגנין. לריך שעשין מן מרבה וקנים לשומרי פירות לו לעיירי עופות וחניה בעירובין בכילד מעברין (דף פה:) טורגנין מתעברין עמה: למלחייהו. לעיתת לילה לאחד אחד: הא לא חזי למלחיה. דכל בית שעוי לדירת קבע תמיד: הכי קאמר אין בו דין חלוקה כחצר. ומהו דין חלוקה כדרב הונא ורב חסדא: חצר מתחלקת לפי פתחים. חצר שהיו בתים פתוחין לה וחלוקה שני אחין ביניהם זה נטל שלשה בתים קטנים וזה נטל כנגדן בית גדול אם בלא לחלק לוחלה של חצר זה שנטל שלשה בתים הקטנים נגטל ג' חלקים כמנין שלשה פתחים וזה נטל רביע לפי שהחצר עשוי ליעילה וביתה שנרחב נכנסין ויוצאין מן הבתים לרה"ל ומכניסין משלותיהן ופורקין לפני פתחיהם לפיכך חצר מתחלקת לפי הפתחים: ורב חסדא אמר. אין לריך ליתן לכל פתח אלא ד"א כנגדן מן הפתח והלאה וכתבן כרוחב הפתח ואפילו הוא ריחב י' אמות נטל ד' אמות במתך וכנגד כל רחבו לפרק משלו וביה קטן זה הפתחות מד' אין לפתחו דין חלוקה לימול בחצר לא כרב הונא ולא כרב חסדא: דהכי מילי. דשקיל חלק בחצר בית דלמיהי קלי ומכטי ליה לחצר לפרק משלו: היתה גבוהה מעשרים. פיסקי שמועות הן של כל בני הישיבה שהיו בחדרשו על רב אשי שסידרו הגמרא: ובא למעטה. למעטם גובה חללה מכ' ונתן בקרקעיתה להגביה: לא הוי מיעוט. שאין סופו להגיע שם כל ז' מפני הפסד ממונו: ואלף

עין משפט נר מצוה

יד א מיי' פ"ו מהלכות עירובין הלכה מז סמג עשין ח טור ש"ע א"ח סי' שפ סעיף ג:
טוז ב מיי' שם הלכה יז סמג שם טוש"ע א"ח סי' שפ סעיף ח:
טוח ג מיי' שם הלכה מז סמג שם טוש"ע א"ח סימן שמו סעיף ג:
יט ד מיי' שם פ"ח הל' ח סמג שם טוש"ע א"ח סי' שפ סעיף ח:
יט ה מיי' שם פ"ח הל' יז סמג שם טוש"ע א"ח סי' שמו סעיף ג:
יט ו מיי' שם הלכה יז סמג שם טוש"ע א"ח סימן שמו סעיף ח:
כ ז מיי' פל"א מהלכות שבת הלכה ב סמג לאוין סט טוש"ע א"ח סימן שלח סעיף ו:
כא ח מ מיי' פ"ח מהל' שבתות הלכה ד סמג עשין סג טוש"ע א"ח סימן קנב סעיף ח:
כב י מיי' שם פ"ב הלכה ח טוש"ע שם סעיף ח:
כג כ מיי' פ"ד מהלכות סוכה הלכה יג טוש"ע א"ח סימן תרלב סעיף ג:

רבינו חננאל

שאין בו ד' אמות על ד' אמות אמר מן המזוזה ומן המעקה כו' ואיקשינא אפילו לרבנן דמכשרי ב ס ו כ ה בסוכה ראשו ורובו משום דהוא דירת עראי אבל בית הדיא דיר' קבע אפילו רבנן מודו שאינו בית דירה ולא מקרי בית דירה עד שיהא בו ד' אמות על ד' אמות וכ"ש פחות מד': אבר מר פטור מן המזוזה ומן המעקה כו' הני הא בהדיא כתיב בהו קרא בית סוכה שנאמר ושכתבתם על מזוזות ביתך מעקה שנאמר כי תבנה בית חדש ועשית מעקה ואינו נחלט שנאמר כי יסגור בית משכב וגו' וכתיב בעורכי המלחמה מי האיש אשר בנה בית חדש. בנגעים כתיב כנגע נראה לי בבית. ואין מערבין בו ואין משתתפין בו ואין מניחין בו עירוב דאין בו ד' אמות רבינו דאין בו ד' אמות על ד' אמות לאו בחוירה הוא אבל שיתופי מבוי מניחין בו דקי"ל עירובי חצירות בבית שבחצר ושיתופי מבוי במבוי שבמבוי הוא בית שאין בו ד' אמות לא גרע מחצר שבמבוי. ואין עושין אותו עיבור בין ב' עיירות מ ש ו מ דאאקשן לדירה ולא חזי לדירה אבל בורגנין חזו לשלחייהו. ואין האחרון והשותפין חולקין בו. האקשינא אין בו דין חלוקה כמו בית שיש בו חלק בחצר. כי הא דאמר רב הונא חצר מתחלקת לפי פתחיה רב חסדא אמר נותן ד' אמות לכל פתח ופתח והשאר חולקין בשוה. והני מילי בית דקאי

Chapter 1

Questions and Answers on Masechet Sukkah

The Gemara's analysis of the רישא of Mishna 2a unfolds as a single sustained argument from Sukkah 2a through 4b. What appears at first glance to be a series of discrete topics — the comparison to a mavoi, the three Amoraic sources for the 20 amos height limitation, the dicta in the name of Rav, Queen Helene's sukkah, the dispute between Beis Shammai and Beis Hillel, and the Baraisa regarding houses — is in truth one continuous thread of reasoning. The Gemara is methodically building toward a complete understanding of how the dimensions of height, length, and width determine whether a sukkah is a דירת עראי or a דירת קבע, and how the Rabbanan maintained their opinion that a sukkah is a דירת עראי in the face of Rebbi Yehuda's proof from Queen Helene's sukkah. The following questions and answers trace this thread from beginning to end, following the order in which the Gemara itself presents its reasoning.

What is the overall structural approach of the Gemara in seeking to understand the individual statements of Masechet Sukkah, Mishna 2a?

The Gemara begins examining Mishna 2a **by comparing the רישא** of our Mishna to the רישא of the Mishna in Eruvin 2a. As such, a continuous thread of logical thought unfolds from Sukkah 2a through 4b to methodically proceed through all the factors that affect the limitations and calculations of the height of s'chach from the floor of a sukkah.

(End.)

What is being taught by the Gemara when it begins by asking what is unique about a sukkah whose s'chach is higher than 20 amos compared to a mavoi whose korah is higher than 20 amos?

In quoting **only the רישא** of the Mishna in Eruvin 2a, the Gemara asks two different questions on Sukkah 2a: מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה. ומאי שנא גבי מבוי דתני תקנתא. Why is one question insufficient that the Gemara needed to ask both of these questions?

סוכה פרק ראשון סוכה ב

סוכה · מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה ומאי שנא גבי מבוי דתני תקנתא · והא דלא פריך מאי שנא גבי הדס דתני פסולה ותקנתא דתנן בפרק לולב הגזול (לקמן דף לב:) לא שהיו עוברין מדרבנן מעליו פסול ואם מיעבן כשר דלא פריך לגבי מסוכה ומבוי שדינם שוה לענין גבוה ושיעה לענין מסגרו ועוד דגבי הדס לאוכיך למיתני תקנתא דס"ד למימר כיון דנדחו כפסול הו ליה תקנתא :

דאורייתא הני פסולה · דלא הוה הני יתמעט תיובתין דילמא טעי ליה לומר יתמעט להתולה ויעבד כשרה ודקדק בלשון דלמא אתי לידי איסורא דאורייתא והני פסולה אע"ג דלא הוי ליה תקנתא מעליא כמו יתמעט אבל במבוי דרבנן לא חיים והא יתמעט שהוא ליתא מעליא כדאמרתן כרים פסחים (דף נ:) שעקם הכתוב כמה לוחיות שלא להוליא דבר מגונה מפיו ובקונטרס לא פירש כן לי אמי יש לומר דלענין יתמעט מבמבו חומרא דרבנן בעלמא ופסולה מבמבו דאורייתא ובפרק במה מדליקין (שבת דף כב.) דאמרינן גר חנוכה שהיתה לנעלה מעשרים אמה פסולה בסוכה וכמבוי אגב דתנן בסוכה נקט אמי גבי גר חנוכה פסולה אע"ג דלו הוה הני יתמעט הוה מסמע כמות שהיתה מדלקת ישפילנה וזה ליכו למאן דאמר הדלקה עושה מצוה ואפי' למ"ד הכתה עושה מצוה מיישינן דהכתה

*שדהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה ורבי יהודה מכשיר ושאינה גבוהה עשרה טפחים ושאין לה (*שלשה) דפנות ורשהמחה *מרובה מצלתה פסולה: גמ' תנן התם *מבוי שהוא גבוה *מעשרים אמה ימעט רבי יהודה אומר אינו צריך מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה ומאי שנא גבי מבוי דתני תקנתא סוכה דאורייתא הני פסולה מבוי דרבנן הני תקנתא ואיבעית איבא בדאורייתא נמי הני תקנתא מיהו סוכה (*דנפיש מילתה) פסיק ורני פסולה מבוי דלא נפיש מיליה הני תקנתא מנה"מ *אמר רבה דאמר קרא °למען ידעו דורותיכם כי

סוכה · ורבי יהודה מכשיר · בגמרא מפרש פלוגתייהו : ושאינה גבוהה עשרה · בגמרא מפרש טעמא : שלש דפנות · נמי בגמרא יליף להו : ושהמחה מרובה מצלתה · המועט בטל ברוב והרי הוא כמי שאינו ועל שם הסכך קרויה סוכה : גמ' מבוי שהוא גבוה · מבוי שהוא כתוש מסגר תורה אור לדדין ולאשו פתוח לרשות הרבים ומלירום פתוחות לו ויוצאות ובאות לרשות הרבים הרי הוא רשות היחיד לבני חצירות ואסרו חכמים להוליא מרשותו לרשות חבירו בלא עירוב שהחצירות כל אחת רשות לעצמה והמבוי רשות לטולן והגריבו בו שיתוף להשתתף כל החצירות בפת לו ביין ולהניח השיתוף באחת מן החצירות ולפי שאין לו מחיצה רביעית וקרוב הוא להיות דומה לרשות הרבים הגריבו סיכר ברחשו הפתוח לרשות הרבים לו לתו אקוף לו קורה מכותל לכותל ואם גבוה הקורה מעשרים אמה : יתמעט · ישפיל : ליט גריך · ואם מפרש טעמא : סוכה מדאורייתא · דעשרים אמה דילה יפיון מדאורייתא וקודם שבשנים המשנה נאמרה שיעורה מסיני : הני פסולה · שייך למיתני בה לשון פסול לומר לא נעשית כתורה ובהלכה : מבוי · דסולים מדרבנן דמדאורייתא סגי ליה בשלש מחיצות ולא גריך לקורה זו אלא מדרבנן : הני תקנתא · דלא שייך למתני בה לשון פסול דמאן דיקא

מסורת השס

[לקמן ז:] מיגונין כ.

[ניל שלש]

[לקמן כב:] מיגונין כ.

שם ב.

עין משפט נר מצוה

א א מיי' פ"ד מהלכות סוכה הלכה ה סמג עשין מג טושע"ח סי' תרלג סעיף ה :

ב ב מיי' שם טושע"ח שם סעיף ח :

[כך דנראלי פי' לאחר ע"ד דלתתא לקמן לג. מגדלי הוצמעת ונוסח כיוצא סתום למאי דמסיק לקמן לג: לשולם בתר דאגדן]

ג ג מיי' שם הלכה כ סמג שם טושע"ח סי' שיתן מדל סעיף ב :

ד ד מיי' שם פ"ה הלכה יא שם ושמג שם טושע"ח סי' תרלח סעיף ה :

ה ה מיי' פ"ה מהלכות שבת הלכה יז סמג עשין דרכון ה טושע"ח סי' שמג סעיף כו:

[ניל לטעלה מעשרים כו:]

ו ו מיי' פ"ו מהל' סוכה הלכה ה סמג עשין מג טושע"ח סי' שיתן תרלג סעיף ה :

[ניל דנפישין מיליה וכ"ל כמיגונין כ.]

In response to the first question the Gemara states that the uniqueness of a סוכה whose s'chach is higher than 20 amos is that it violates a Torah law and makes the entire sukkah structure invalid. Rashi explains regarding a מבוי whose korah is higher than 20 amos, that it would be improper to use the language of פסולה because while it violates a Rabbinic requirement it does not invalidate the entire mavoi structure. Therefore, a סוכה is unique because **a person can state פסולה because it is a דאורייתא.**

After accepting the uniqueness of a sukkah which allows us to state פסולה, the Gemara then proceeds to address the second question regarding the uniqueness of a מבוי that allows us to **exclusively state a תקנתא**. The Gemara does this by way of first suggesting that perhaps a מבוי is not unique because a person could state a תקנתא for a דאורייתא and say in regard to a sukkah ימעט if the sukkah's s'chach is higher than 20 amos, as the Gemara states: ואיבעית אימא בדאורייתא נמי תני תקנתא.

However, the Gemara explains that even though in general a תקנתא could be given for a דאורייתא, in the specific case of a sukkah whose s'chach is higher than 20 amos, there are numerous details regarding **the lowering of the s'chach** of a sukkah that prevents a person from simply stating ימעט as a remedy, מיהו סוכה דנפישי מילתה. Therefore, the answer to the second question is that a mavoi is unique from a sukkah in that it can exclusively state a תקנתא regarding its korah which is over 20 amos, because the details involved are not numerous, מבוי דלא נפיש מיליה. Consequently, the korah simply needs to be lowered, ימעט. **This cannot be stated by a sukkah because the details for lowering s'chach are numerous.**

In order to explain how and why the details for lowering s'chach are numerous, the Gemara proceeds with providing the necessary context by first listing the three opinions of the Amoraim regarding the possible sources for 20 amos height limitation of a sukkah. Then it highlights multiple corresponding dicta in the name of Rav on 2b, each of which would consequently impact the requirements for lowering s'chach in different ways. For instance, R' Yoshiyah said in the name of Rav, that the dispute between the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda is where the walls do not reach the s'chach. Therefore, according to this opinion a sukkah above twenty amos whose walls reach the s'chach is not פסולה and it need not be lowered at all. Whereas a sukkah whose walls do not reach the s'chach must be lowered to 20 amos or below. However, according to Rav Huna in the name of Rav, the dispute is at exactly 4×4 amos, which establishes a required shade ratio of 1:5 (length to height). Therefore, if the sukkah is 5×5 amos and the s'chach is at 26 amos in height, it needs to be lowered only 1 amah and not necessarily to 20 amos. In addition, according to this opinion a sukkah of 3×3 amos that is over 20 amos in height, even if it were lowered to 16 amos it would still be פסולה. Next, according to Rav Chanan bar Rabbah the dispute is at ראשו ורובו ושולחנו. And as it shall be explained further below, if the sukkah is exactly ראשו ורובו ושולחנו then the sukkah must be lowered to 20 amos or below. However, if the sukkah were larger than ראשו ורובו ושולחנו, depending on its length and width it may or may not need to be lowered.

In addition to understanding the structure and logical flow of the Gemara in this straightforward manner, a proof for this approach to the Gemara can be found in the words of Chazal who stated on 2a, מיהו סוכה דנפישין מיליה. Do not read דנפישי מילתה. Chazal precisely indicated the intent of their words by using the masculine form to ensure that the reader understood that the entire conversation was specifically regarding the numerous

laws for lowering the s'chach (סכך) of a sukkah and not about the entire sukkah (סוכה) structure in general. Therefore, the Gemara is only analyzing the רישא of Mishna 2a for the singular purpose of understanding the limitations and calculations of the height of s'chach from the floor of a sukkah.

Furthermore, the Gemara's use of the word סוכה to refer to the סכך can be seen in the statements of the three Amoraim that immediately follow. In each case, the word סוכה can only be understood as referring to the סכך. Take for example, Rebbi Zeira's statement: 'Up to 20 amos, a person sits in the shade of the sukkah; higher than 20 amos, a person sits in the shade of the walls.' Here, the 'shade of the sukkah' is clearly contrasted with the shade of the walls — demonstrating that סוכה in this context means the סכך specifically.

(End.)

What is the definition of a דירת עראי?

Rava states that temporariness is not determined by the materials used to construct a sukkah. Rather, temporariness is determined by an abstract dimensional range. Any sukkah constructed up to 20 amos in height is a דירת עראי.

דלא הוי סוכה א"ל התם דל עשתרות קרנים
איכא צל סוכה הכא דל דפנות ליכא צל
סוכה ורבא אמר מהכא °בסוכות תשבו
שבעת ימים 'אמרה תורה כל שבעת הימים
צא מדירת קבע ושב בדירת עראי עד
עשרים אמה אדם עושה דירתו דירת עראי
למעלה מעשרים אמה אין אדם עושה
דירתו דירת עראי אלא דירת קבע א"ל אביי
אלא מעתה עשה מחיצות של ברזל וסיכך
על גבן הכי נמי דלא הוי סוכה א"ל הכי
קאמינא לך עד כ' אמה דאדם עושה דירתו
דירת עראי כי עביד ליה דירת קבע נמי נפיק
למעלה מכ' אמה דאדם עושה דירתו דירת
קבע כי עביד ליה דירת עראי נמי לא נפיק
בולהו

And, even if a person builds his sukkah out of temporary materials or in a temporary fashion above 20 amos he does not fulfill his obligation because his sukkah would occupy a dimension of קבע, as Rava restates and clarifies this point to Abaye on 2a: **הכי קאמינא לך** עד כ' אמה דאדם עושה דירתו דירת עראי כי עביד ליה דירת קבע נמי נפיק למעלה מכ' אמה דאדם עושה דירתו דירת קבע **כי עביד ליה דירת עראי נמי לא נפיק**.

The literal meaning of Rava's words are that a person could build a materially weak or poorly fastened "seven-day" sukkah above 20 amos that would prove to only last temporarily (see the Bach §633). As such, Rava informs us that a sukkah's material

makeup or lack of sturdiness in construction does not matter at all. If a דירת עראי occupies the abstract dimension of קבע above 20 amos, it would actually be a דירת קבע and not as Abaye would have thought, a דירת עראי. Therefore, a materially weak or loosely constructed sukkah above 20 amos is invalid. Just as conversely a sukkah made with מחיצות של ברזל is actually a דירת עראי and not a דירת קבע when it occupies the dimensional space of 20 amos or less.

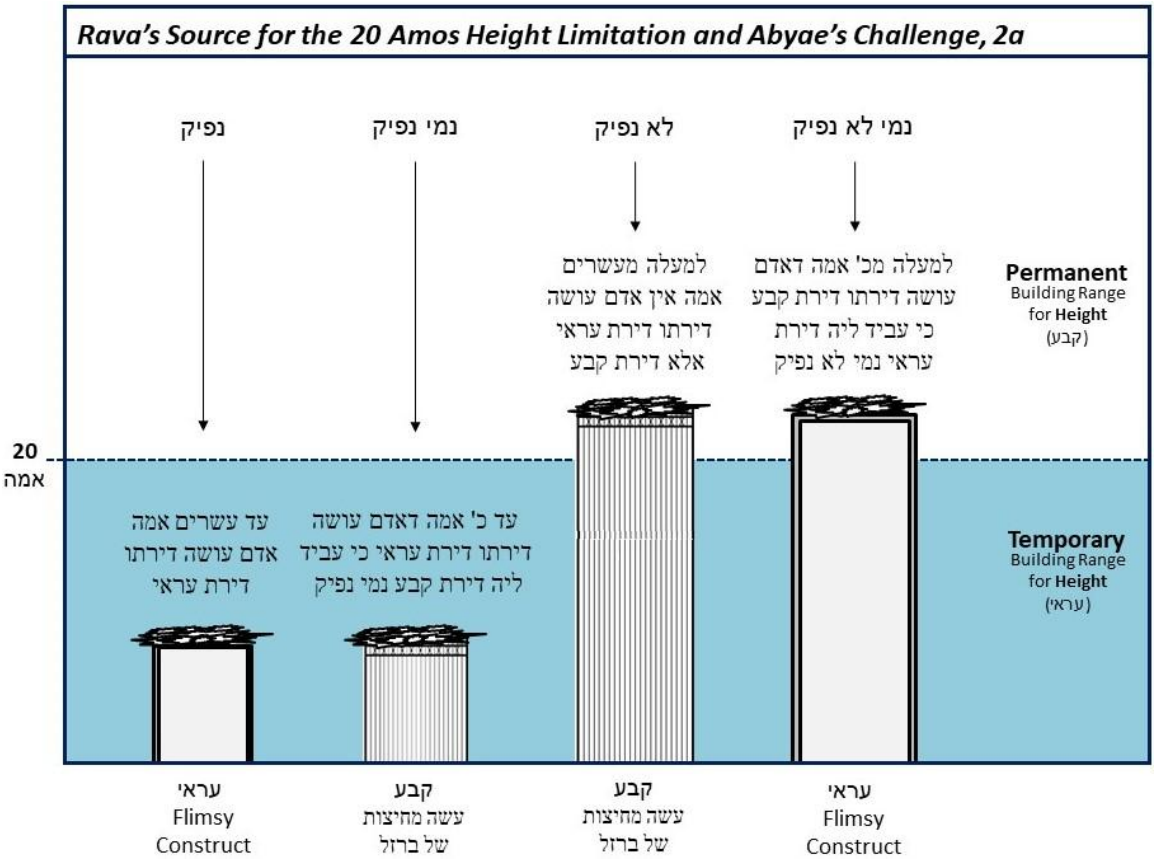

And even though Rashi departs from the plain sense of Rava's words and understands differently than the Bach in stating that it is impossible to build a דירת עראי above 20 amos due to a connection to its material construct, he still concludes in his commentary on Gemara 2b that Rabbah and Rebbi Zeira did not agree with Rava's source for the 20 amos height limitation of a sukkah because they did not want to learn out from the words שבעת ימים an abstract measurement regarding the concept of temporariness and permanent. Instead, they felt that if the words שבעת ימים could be interpreted to mean that a sukkah should be built in some sort of temporary fashion, it would have to be understood as Abaye did in the terms of the material construct of the sukkah.

Another proof that the definition of a דירת עראי is not determined by the materials used but is an abstract range determined as 20 amos or less can be learned from Gemara 7b where Rebbi Yehuda is listed as one of eight Tannaim that hold that a sukkah is a דירת קבע on the basis that he validates a sukkah above 20 amos in height. From this we find a proof for Rava's understanding that a sukkah which is built at 20 amos or lower in height is in the dimensional range of what is considered a דירת עראי.

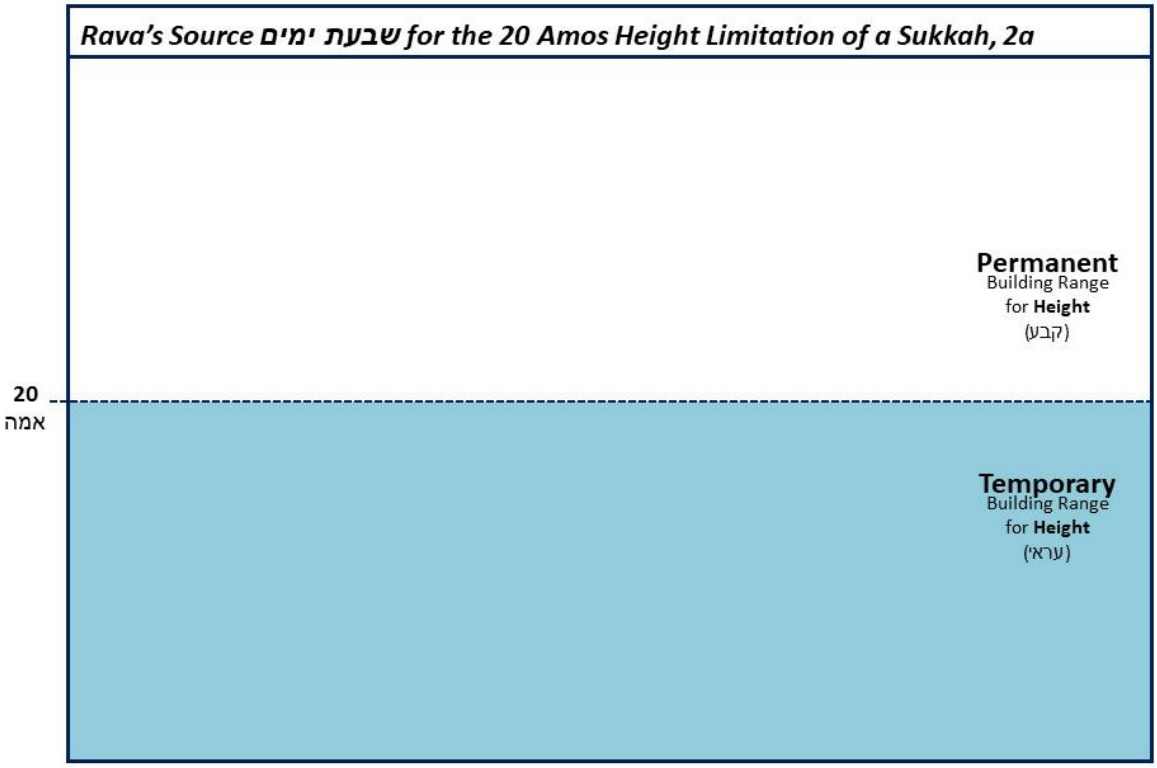

סוכה פרק ראשון סוכה 14

Additionally, this understanding of an abstract measurement verses a material concept of עראי and קבע is further observed in the same Gemara on 7b in referencing Rebbe's opinion that the קבע of a sukkah is established as one that is 4×4 amos or greater, **regardless of its material construction.** And conversely, Rebbe maintains that a sukkah that is built at less than 4×4 amos is a דירת עראי.

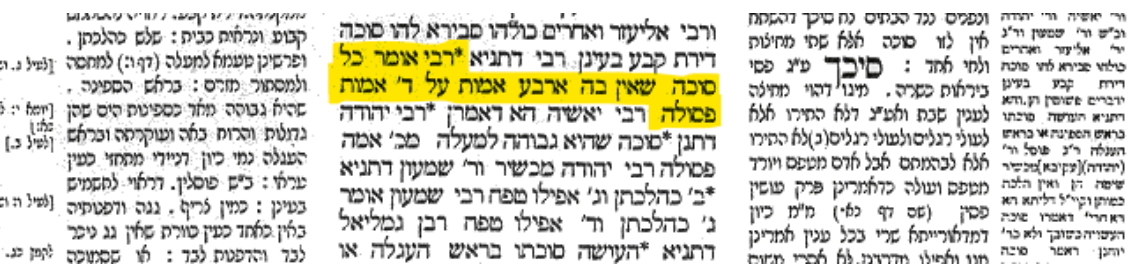

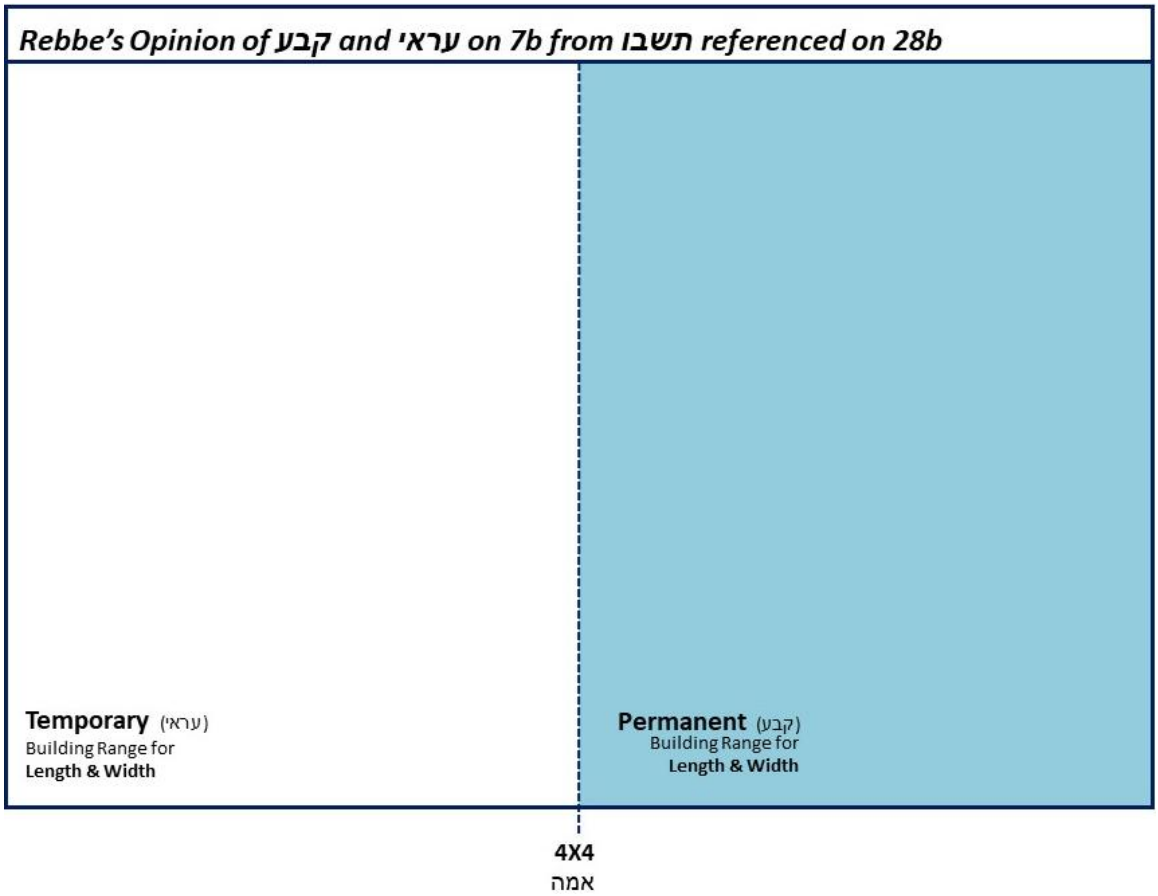

Furthermore, we find that on the basis of an abstract measurement of 4×4 amos, the Baraisa on 3b regarding the laws of houses determines whether a house is a דירת קבע or a דירת עראי.

(End.)

Does Rebbi Yehuda allow a sukkah to be built at 20 amos or less in height?

Yes, as he agrees with Mishna 2a that states: ושאינה גבוהה עשרה טפחים. Therefore, a sukkah that is built 10 tefachim or higher is valid.

Also, another proof is where Gemara 23a cites a Baraisa that states: עשאה לבהמה דופן לסוכה — רבי מאיר פוסל ורבי יהודה מכשיר. Regarding this Baraisa, Abaye understands that R' Meir invalidates the use of an animal as a sukkah wall out of concern that it might die, whereas Rebbi Yehuda validates it. The Gemara explains their dispute as where the animal is of average size and its top is within 3 tefachim from the s'chach, which qualifies the sukkah as having the required minimum 10 tefachim in height for a valid sukkah. From here we see that the Gemara understands that Rebbi Yehuda permits a sukkah to be built at 20 amos or lower in height.

דתניא העושה סוכתו ברחש הספינה · שפיר גרים בברייתא ברחש הענלה דפליגי ממי ברחש הענלה דפרישי׳ לעיל (דף כא: בד״ה. שאין) ולא כמו שפי׳ ר״ח בפ״ק (דף ז: תוס בד״ה העושה) : **עד** גבי בהמה · פ״ה כמן דלתות על ב׳ סוסים להיותם קרקעית הסוכה ועשה למעלה מחיצות וסיכך רבי יהודה פוסל ומכתן קשה לפ״ה דמתניתין דלעיל (דף כא:) גבי סמך סוכתו בברעי המטה כדפי׳ לעיל וי״מ הכא לא כמיעלעל הסך על גבי הבהמה דאי״ל למה לי קרא לר׳ יהודה תיפוק ליה משום דאין לה קבע כדפרישית לעיל אלא העמיד סוכה על ד׳ קונדסים וסמך עליהן הסך והכניס שם הבהמה ועשה עליה קרקעיתה ומחיצותיה עד לסכך דלא חזיא לשבשה דאין שוין על גבי בהמה ביום טוב :

סוכה הראויה לבהמה · מהאי מעמא נמי היה פוסל בסוכה על גבי אילן : **ורבי** יהודה מכשיר · בגמרא סמך הסוכה על גבה דאיכי דאי״ל, הוא״ל לה בסמיכה בבדעי המטה : **ולא** גולל לקבר · כבהמת מונח בקבר מניחין על הקבר אבן גדולה לסתום את חללה והוא נקרא גולל כדמוכח במסכת אהלות פרק מ״ו [מ״ח] דתנן קורה שמצאה גולל לקבר בין חוקה על לידה בין שומרת אין אמר אמר בל דבר שיש בו רוח חיים אין עושין אותן לא לדף למבוי לסוכה ולא לדף למבוי כו׳ . פ״ם דר׳ מאיר אומר אבני גדרה שמא תמות כו׳. משום גזירה פרשל מכלל דרתנן מעלא הוא . הוא איכא דוחה המכריעה דף ארעא . ושנינן דקבר לה בהוצא והשנא תשמש שלא

עין משפט
מי מצות

יד״ח ב מ״ו. פ״ב מהל׳ סוכה סל״ה מ״ב מ״ב מ״ו. מרכה סעיף ב :

מגן ב מ״ו. שם מלכה עה מ״ב מ״ב מ״ו. פ״ב מהל׳ סוכה עיף יא :

רבינו חננאל

ביטולה לעמוד ברוח מצרית ריבשה ואינה יטולה לעמוד ברוח מדרית דים . ור׳ עקיבא הוא דאמר סוכה דירה עראי בלינן וקילא בוחתיה מיסקא בראש האילן אר ע״ג הנמל בשבילה ואין שוין לה ביו״ם . ואוקימנא סוכתו ע״ג בהמה ר״מ מכשיר ור׳ יהודה פוסל משום דבעי אמר לה ביו״ם לר״מ דתניא העושה סוכתו ע״ג בהמה ר״מ מכשיר ור׳ יהודה פוסל משום דבעי אמר לה ביו״ם ומכמה ימים והא אינו יכול לעלות לה ביו״ם ותחנן אלו דן משום שבות לא שלין לאילן אלא דתכבין ע״ג בהמה ור׳ מאיר אמר לך הוא גבי מראורייתא הויא ורבנן [נזרו בה : ת״ר עשאה לבהמה ותחנן ר׳ מאיר פוסל ור׳ יהודה מכשיר שהיה ר׳ מאיר אומר כל דבר שיש בו רוח חיים אין עושין אותן לא לדף לסוכה ולא לדף למבוי כו׳ . פ״ם דר׳ מאיר אומר אבני גדרה שמא תמות כו׳. משום גזירה פרשל מכלל דרתנן מעלא הוא . הוא איכא דוחה המכריעה דף ארעא . ושנינן דקבר לה בהוצא והשנא תשמש שלא

תרבע תחתיה

הגהות הש״ס

[גיל בחת מהדיה ריש לך נעיסת הוסאות לשל ז: ד״ה סוכה וכ״ע הרא״ש וכו״]

[לקמן כז:]

מיהוכן מוד.

[שם מו:]

[שם]

[יומא יב.]

ר״ע דוסא׳ מ״ס ד״ה מדלגין וכו׳]

הישן תחת המטה פרק שני סוכה

דתניא העושה סוכתו ברחש הספינה · שפיר גרים בברייתא ברחש הענלה דפליגי ממי ברחש הענלה דפרישי׳ לעיל (דף כא: בד״ה. שאין) ולא כמו שפי׳ ר״ח בפ״ק (דף ז: תוס בד״ה העושה) : **עד** גבי בהמה · פ״ה כמן דלתות על ב׳ סוסים להיותם קרקעית הסוכה ועשה למעלה מחיצות וסיכך רבי יהודה פוסל ומכתן קשה לפ״ה דמתניתין דלעיל (דף כא:) גבי סמך סוכתו בברעי המטה כדפי׳ לעיל וי״מ הכא לא כמיעלעל הסך על גבי הבהמה דאי״ל למה לי קרא לר׳ יהודה תיפוק ליה משום דאין לה קבע כדפרישית לעיל אלא העמיד סוכה על ד׳ קונדסים וסמך עליהן הסך והכניס שם הבהמה ועשה עליה קרקעיתה ומחיצותיה עד לסכך דלא חזיא לשבשה דאין שוין על גבי בהמה ביום טוב :

סוכה הראויה לבהמה · מהאי מעמא נמי היה פוסל בסוכה על גבי אילן : **ורבי** יהודה מכשיר · בגמרא סמך הסוכה על גבה דאיכי דאי״ל, הוא״ל לה בסמיכה בבדעי המטה : **ולא** גולל לקבר · כבהמת מונח בקבר מניחין על הקבר אבן גדולה לסתום את חללה והוא נקרא גולל כדמוכח במסכת אהלות פרק מ״ו [מ״ח] דתנן קורה שמצאה גולל לקבר בין חוקה על לידה בין שומרת אין אמר אמר בל דבר שיש בו רוח חיים אין עושין אותן לא לדף למבוי לסוכה ולא לדף למבוי כו׳ . פ״ם דר׳ מאיר אומר אבני גדרה שמא תמות כו׳. משום גזירה פרשל מכלל דרתנן מעלא הוא . הוא איכא דוחה המכריעה דף ארעא . ושנינן דקבר לה בהוצא והשנא תשמש שלא תרבע תחתיה

[לקמן כז:]

מיהוכן מוד.

[שם מו:]

[שם]

[יומא יב.]

ר״ע דוסא׳ מ״ס ד״ה מדלגין וכו׳]

הגהות הש״ס

[גיל בחת מהדיה ריש לך נעיסת הוסאות לשל ז: ד״ה סוכה וכ״ע הרא״ש וכו״]

(End.)

Rebbi Yehuda allows a sukkah to be higher than 20 amos because he holds that a sukkah is a דירת קבע, but what is his קבע requirement without which a sukkah would be invalid if he at the same time holds that a sukkah can also be built at 20 amos or lower in height?

The Gemara on 7b states: אמר אביי רבי ור' יאשיה ורבי יהודה ורבי שמעון ורבן גמליאל ובית שמאי ורבי אליעזר ואחרים כולהו סבירא להו **סוכה דירת קבע בעינן**. Each one of the Tannaim listed holds that a sukkah needs a particular aspect of קבע in order for a sukkah to be valid. However, if Rebbi Yehuda simply allows a sukkah to be either above 20 amos in height, where it would be a דירת קבע, or 20 amos or lower where it would be דירת עראי, he would not belong on this list of Tannaim that maintain that a sukkah must be a דירת קבע בעינן.

Therefore, in accordance with the Meiri commenting on Gemara 2a, Rebbi Yehuda's קבע requirement of a sukkah can be satisfied either on the basis of the dimension of height **or** on the basis of the dimension of length and width at 4×4 amos.

The Meiri explains each dimension of קבע. In his own voice he grounds Rebbi Yehuda's requirement in תשבו כעין תדורו — ומ"מ לדעתו לדירת קבע הוא צריך ומטעם תשבו כעין תדורו — and concludes from it that the Tanna Kamma's reason is accordingly מתורת עראי. And in explaining Rebbi Zeira he fixes the area at which a dwelling becomes permanent: סוכה הראויה מן הסתם היא ד' אמות על ד' אמות כשיעור קטן שבבתים שבפחות מכן אינו קרוי בית — a space smaller than 4×4 amos is not called a בית at all.

What is not a בית is not קבע. In the Meiri's own construct, therefore, an area below 4×4 amos is עראי — and this is the identical criterion the Gemara assigns to the Rabbanan on 3b: אפילו רבנן מודו דאי אית ביה ארבע אמות על ארבע אמות דיירי ביה אינשי ואי לא לא דיירי ביה אינשי, where a sukkah smaller than 4×4 amos is permitted to them precisely because דדירת עראי היא. The Meiri's measurement and the Baraisa's are the same, arrived at from opposite directions — he from what makes a בית, the Gemara from what the Rabbanan permit in a sukkah.

As to the dimension of height, the Meiri brings a יש מפרשים who reads Rebbi Yehuda's קבע as satisfied by height itself — למעלה מכ' כשרה מכל צד שאי אפשר לה בלא קבע, ולמטה מכ' כשרה כשעשאה בקבע הא שלא בקבע לא — a reading he reports without rejecting. He does reject a second יש מפרשים, under which Rebbi Yehuda would require no קבע at all, dismissing it with ואין הדברים נראין.

Both dimensions of קבע assigned to Rebbi Yehuda here are therefore present in the Meiri — the one in his own words, the other in a reading he preserves. And the עראי that mirrors them is not an inference from the Meiri but the Rabbanan's stated position in the Baraisa.

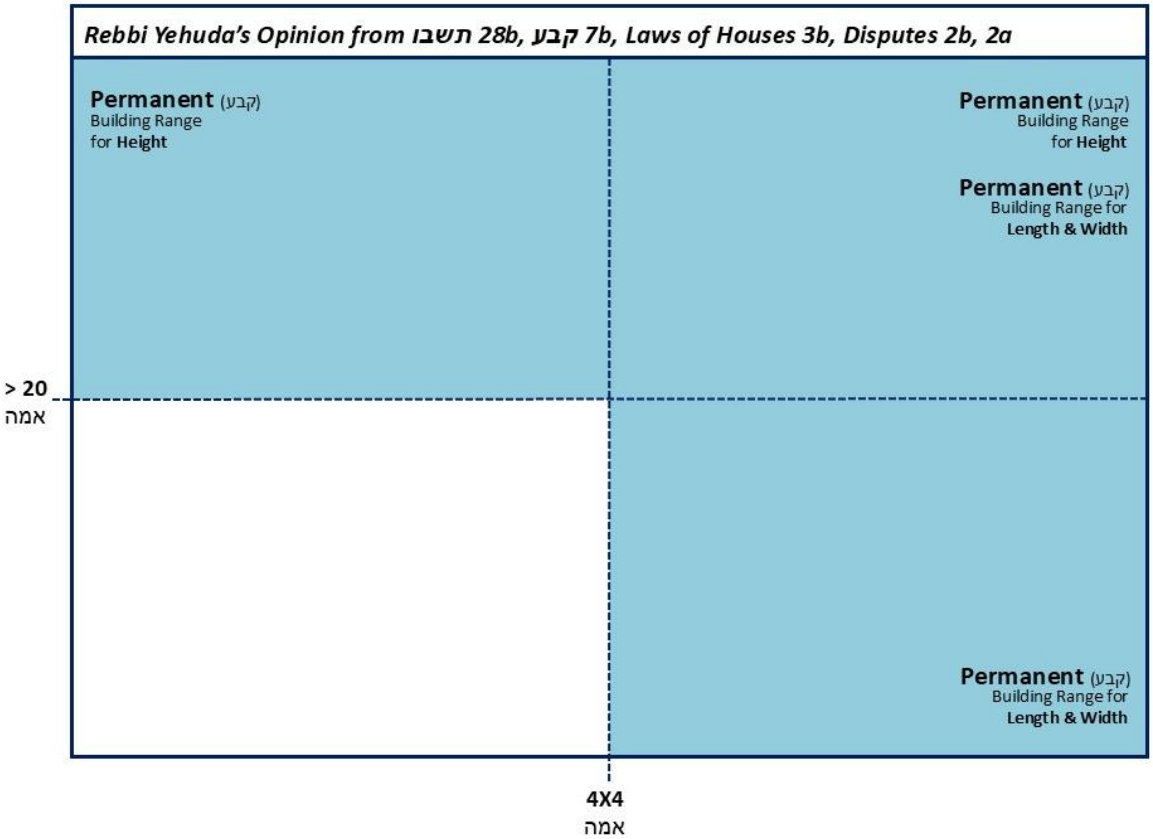

And this approach would be consistent with the Baraisa on 3b that a dwelling is considered to be a דירת קבע if it is 4×4 amos or greater in length and width. Likewise, this is similar to Rebbe's opinion on 7b which defines the קבע of a sukkah solely in the terms of length and width at 4×4 amos or greater. Therefore, the difference between the two Tannaim is that Rebbi Yehuda utilizes height **or length and width** in defining a דירת קבע.

Furthermore, this is consistent with how the Ritva and Ran understand the Gemara's use of the term כולהו סבירא להו, which they understand to mean that each disputant disagrees with his fellow in some aspect of the halacha.

This conclusion is further supported by the fact that Rebbi Yehuda can be seen to dispute R' Shimon's קבע requirement for a fourth wall in that he agrees with Mishna 2a that states: פסולה … ושאין לה שלשה דפנות. Therefore, a sukkah that has three walls is valid.

Likewise, Rebbi Yehuda can be shown to oppose Rabban Gamliel's understanding of the קבע requirement of a sukkah in that it cannot be a mobile sukkah, such as one that sits atop a wagon. This is observed in Gemara 23a which states that Rebbi Yehuda's reason for

invalidating a sukkah built on the back of an animal is based on the verse that states: חג הסוכות תעשה לך שבעת ימים, the festival of Succos you shall make for seven days. Rebbi Yehuda does not invalidate the sukkah because it is a mobile sukkah, rather because a sukkah atop an animal is rabbinically forbidden to be used in such a manner on the day of Yom Tov and consequently cannot be utilized for all seven days. The implication is that the Gemara understands that had it not been for the one day of Yom Tov, Rebbi Yehuda would allow a sukkah to be built on the back of an animal. Therefore, Rebbi Yehuda would permit a sukkah to be built on top of a wagon since its use would not be forbidden on Yom Tov and could be used for all seven days.

Furthermore, while Rebbi Yehuda allows a sukkah to be built at 4×4 amos or greater in length to qualify as a דירת קבע, in accordance with the understanding of the Ritvah and Ran, Rebbi Yehuda disputes Rebbe's absolute minimum requirement of 4×4 amos when he validates a sukkah of less than that measurement. This is clearly seen on 2b where in the name of Rav, Rav Huna and Rav Chanan bar Rabbah state that the argument between the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda is in a sukkah above 20 amos in height which is less than 4×4 amos in length and width.

(End.)

Why does Rav Huna in the name of Rav state that the dispute between the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda in a sukkah above 20 amos is at exactly 4x4 amos rather than 4×4 amos and less?

The reason for this is that a shade ratio of 1:5 (length to height) is a diagonal line reaching 20 amos in height at exactly 4×4 amos. This means that if the dispute between the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda was stated as being at 4×4 amos **and less** the reader would have thought that if the sukkah was merely 20 amos in height or lower it would be valid according to the opinions of the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda. But this is not the case for either of their opinions.

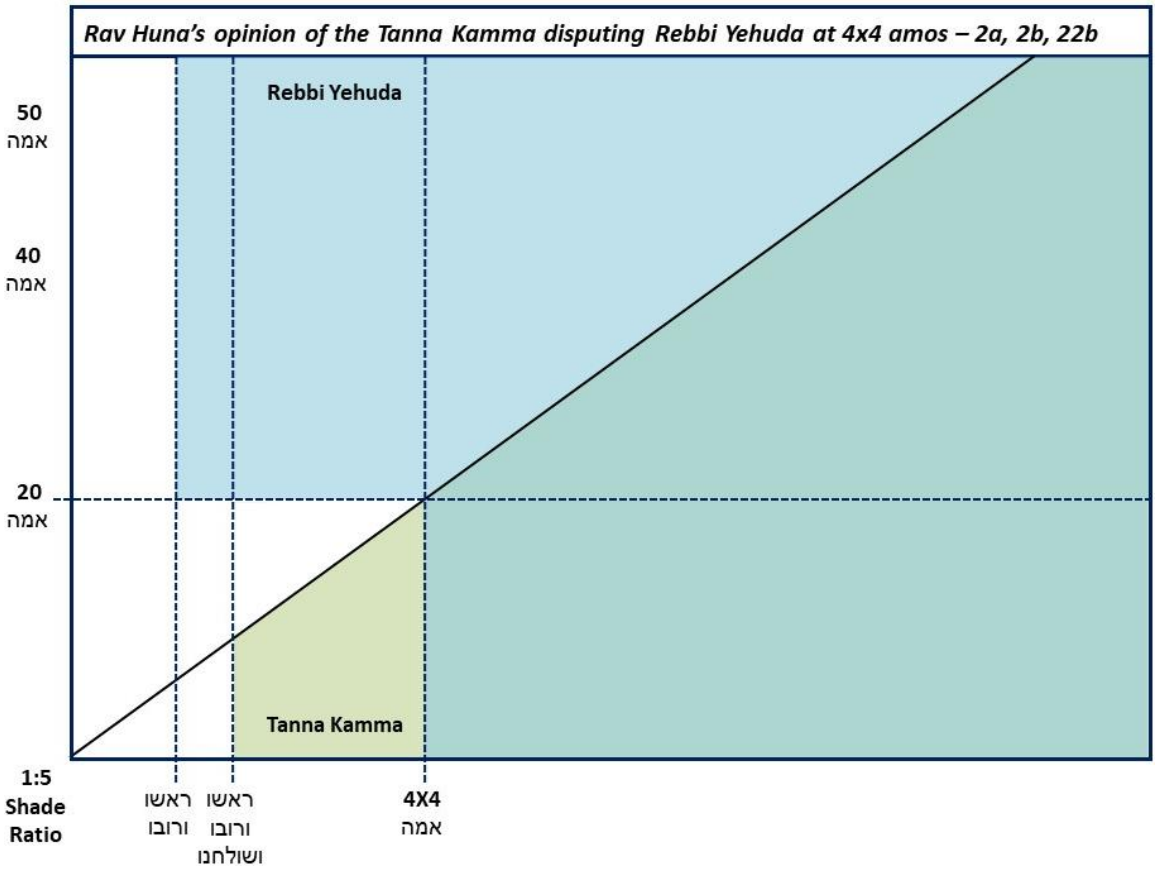

Regarding the Tanna Kamma's opinion, examples can be found of how a sukkah such as one that is 2×2 amos can be no higher than 10 amos in height and one of 3×3 amos can be no higher than 15 amos in height. And regarding Rebbi Yehuda's opinion of the קבע of a sukkah, Rebbi Yehuda invalidates a temporary sukkah which is built less than 4×4 amos in length and which is at the same time 20 amos or lower in height. Therefore, the dispute must be described as being at **exactly** 4×4 amos. However, both the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda permit a sukkah which is built at less than 4×4 amos.

(End.)

In the name of Rav, Rav Huna and Rav Chanan bar Rabbah argue over a matter of length on 2b, but what is the source of their dispute?

The Gemara on 22b states that when Mishna 2a says ושחמתה מרובה מצלתה פסולה it means that equal or greater shade of the s'chach must be present at the ground level where a person dwells, otherwise the sukkah is invalid. This is the opinion of all regarding the סיפא of Mishna 2a and not a unique requirement of Rebbi Zeira on 2a or Rav Huna on 2b.

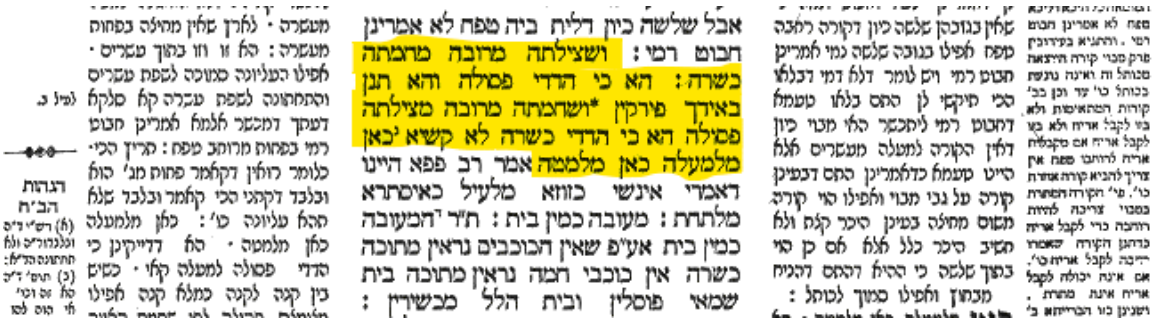
אבל שלשה כיון דלית ביה טפח לא אמרינן
חבוט רמי : ושצילתה מרובה מרמתה
כשרה : הא כי הדדי פסולה והא תנן
באירך פירקין *ושחמתה מרובה מצילתה
פסולה הא כי הדדי כשרה לא קשיא כאן
מלמעלה כאן מלמטה אמר רב פפא הייגו
דאמרי אינשי כזוזא מלעיל כאיסתרא
מלתחת : מעובה כמין בית : ת"ר המעובה
כמין בית אע"פ שאין הכוכבים נראין מתוכה
כשרה אין כוכבי חמה נראין מתוכה בית
שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין :

Therefore, we can deduce that an additional factor involved in the disputes between Rebbi Yehuda and the Tanna Kamma according to Rav Huna and Rav Chanan bar Rabbah, is not that the s'chach must be capable of producing shade at the floor of the sukkah where a person dwells (regarding this everyone agrees), but more specifically regarding the amount of time that the s'chach (and not the walls) must provide protection from the daytime heat in order for the sukkah to be valid, as the Torah states: **יומם מחורב** וסוכה תהיה לצל.

Imagine a person in a very hot desert. He needs protection from the daytime heat. Would a structure with a length to height ratio that provides only 5 minutes of shade at חצות be called a sukkah? Perhaps a legal sukkah must provide one or more hours of shade at the floor of the sukkah where a person dwells to be valid.

The Gemara on 2b explains that the Tanna Kamma of Rav Huna in the name of Rav understands that the source of the 20 amos height limitation of a sukkah is derived **directly** from the requirement that a sukkah must provide a certain amount of protective shade during the daytime heat, which according to him is minimally accomplished with a length to height ratio of 1:5, as the Gemara states: כמאן כרבי זירא דאמר משום צל הוא וכיון דרויחא איכא צל סוכה.

However, Rav Chanan bar Rabbah's opinion also holds that a valid sukkah must provide equal or more shade at the ground level where a person dwells as described in Gemara 22b

and Mishna 2a, but he does not hold that the 20 amos height limitation of a sukkah is derived from the requirement of shade, as does Rav Huna. Rather, the 20 amos height limitation of a sukkah is derived from the law of noticeability (למען ידעו), like Rabbah stated on 2a.

Consequently, this opinion of the Tanna Kamma did not have an answer for what the minimum amount of time is that a sukkah had to provide shade from the daytime heat. Therefore, the Tanna Kamma of Rav Chanan bar Rabbah's opinion utilized the principle of תפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת and determined the shade ratio from their understanding of the minimum size sukkah. And since this opinion of the Tanna Kamma holds that a sukkah is valid until 20 amos in height on the basis of למען ידעו and Beis Shammai's opinion that a sukkah is a דירת קבע, which requires a minimum size sukkah of ראשו ורובו ושולחנו in regards to its length, it used these factors to define its opinion of what the minimum amount of time is that a legal sukkah must provide shade during the daytime heat.

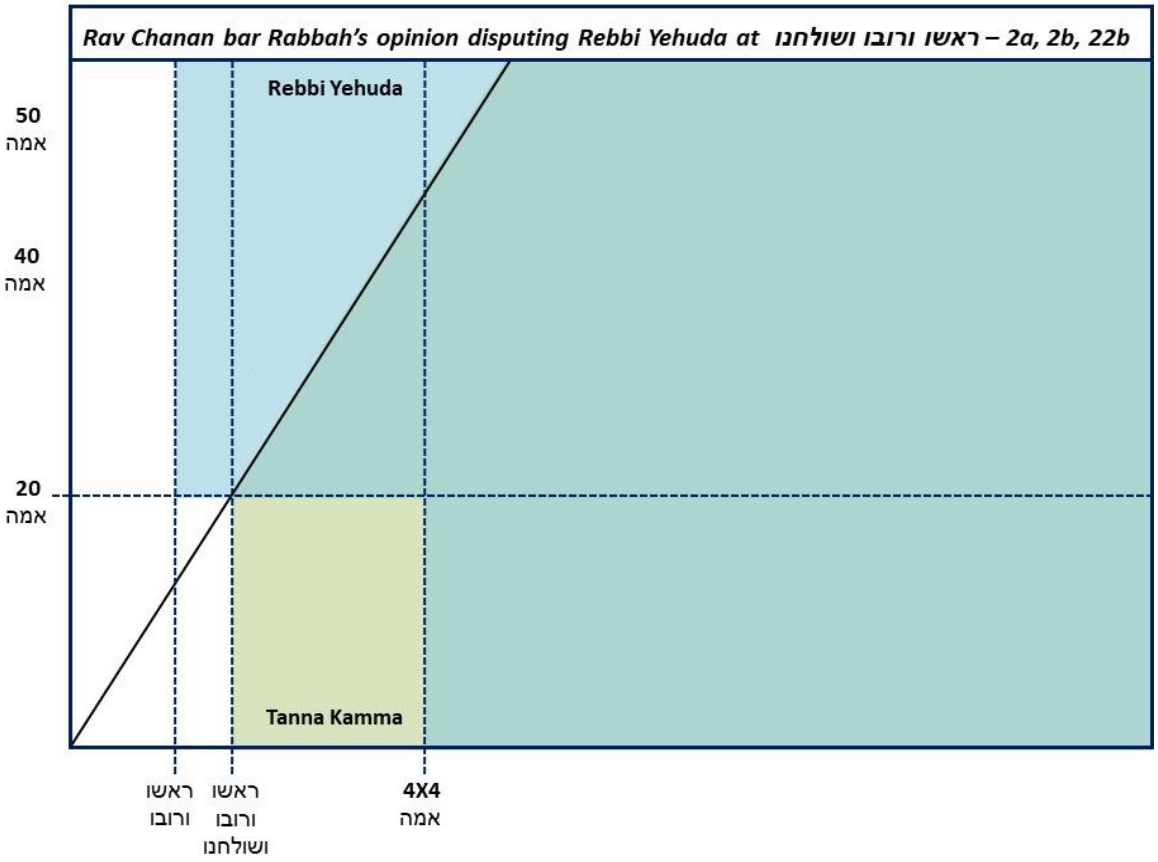

Therefore, Rav Huna maintained that a valid sukkah required 1 hour and 31 minutes of shade from the s'chach at the floor of the sukkah (1:30:29, rounded up, as a shiur may only be rounded to stringency), while Rav Chanan bar Rabbah maintained that the minimum amount of shade from the s'chach is 27 minutes (0:26:48, likewise rounded up).

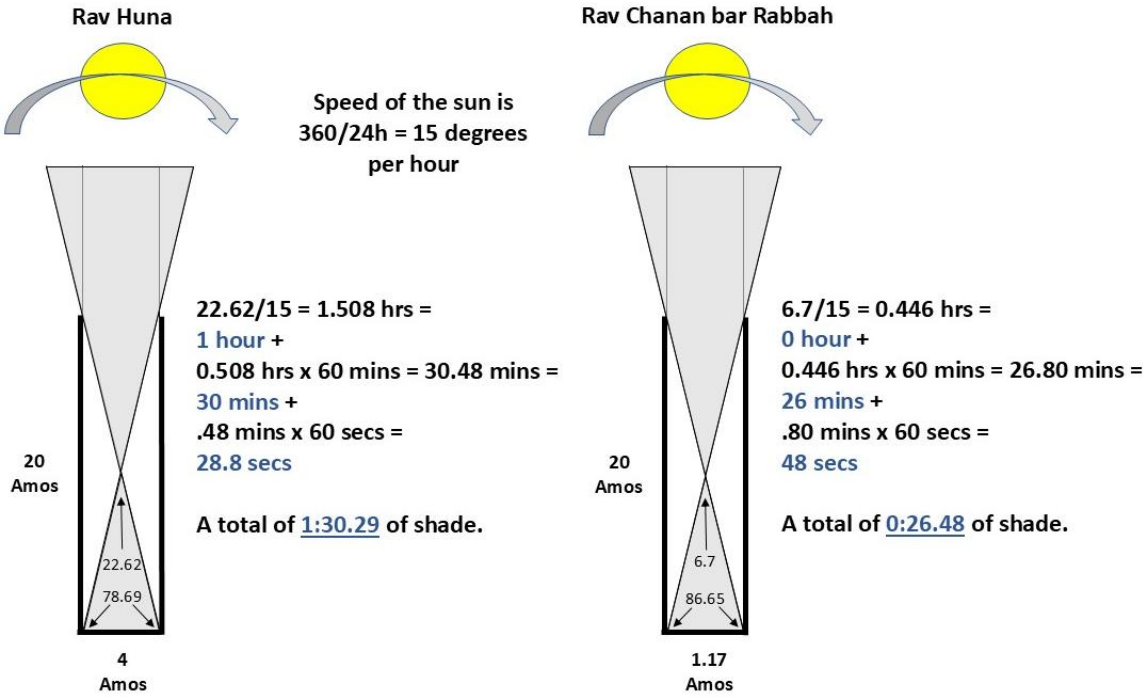

Pythagorean Theorem:

$a^2 + b^2 = c^2$

$20^2 + 4^2 = c^2$
$400 + 16 = c^2$
$\sqrt{(416)} = c$
$20.396078054371 = c$

Arcsin Formula:

$angle = arcsin(\frac{a}{c})$

$arcsin(\frac{20}{20.396078054371})$

$arcsin(0.98058067569092)$
$=1.3734\ rad = 78.69°$

Angles of a Triangle:

$a + b + c = 180°$

$78.69° + 78.69° + c = 180°$
$157.38° + c = 180°$
$c = 180° - 157.38°$
$c = 22.62°$

(End.)

Why does the Gemara state on 2b that Rav Chanan bar Rabbah's opinion in the name of Rav is not like one of the three Amoraim?

Rav Chanan bar Rabbah's opinion **is not like the three** Amoraim (Rabbah, Rebbi Zeira, and Rava) who attempt to explain the 20 amos height limitation of a sukkah. His use of תפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת is coming to establish the Tanna Kamma's opinion regarding the minimum amount of time that a sukkah must provide equal or more shade from the s'chach at the floor of the sukkah where a person dwells. And, through deduction it can be determined that Rav Chanan bar Rabbah's opinion regarding the 20 amos height limitation of a sukkah is in accord with Rabbah, למען ידעו. In fact, from the perspective of Rav Chanan bar Rabbah's opinion, Rebbi Yoshiyah's dictum regarding the 20 amos height limitation of a sukkah and his dictum regarding the minimum amount of time that a sukkah must provide equal or more shade from the s'chach, represents a single opinion of the Tanna Kamma. Therefore, Rav Chanan bar Rabbah's dictum is entirely dependent on Rebbi Yoshiyah's dictum being correct.

And the simplest reason why למען ידעו is the only logical option as Rav Chanan bar Rabbah's source for the 20 amos height limitation, is that he disputes Rav Huna at 4×4 amos, who is in accord with Rebbi Zeira, and Rava's opinion of temporariness in regard to the dimension of height does not permit a sukkah to be over 20 amos. However, a more nuanced and complicated answer at this stage is that since Rav Chanan bar Rabbah's opinion is based on Beis Shammai's understanding that a sukkah is a דירת קבע requiring ראשו ורובו ושולחנו, he cannot at the same time hold that a sukkah is a דירת עראי like Rava who will be found later to be in accord with Beis Hillel.

The proof that this is the correct understanding of the Gemara is that after Rebbi Yehuda's Baraisa regarding Queen Helene sukkah refutes Rebbi Yoshiyah's dictum regarding the requirement that the walls must reach the s'chach, Rav Chanan bar Rabbah's opinion is no longer addressed by the Gemara afterward. This is because the Gemara understands that Rav Chanan bar Rabbah's opinion is dependent on Rebbi Yoshiyah's source of למען ידעו being correct.

(End.)

If Rav Chanan bar Rabbah agrees with R' Yoshiyah that the source for the 20 amos height limitation of sukkah is למען ידעו, why does the Gemara on 2b state that R' Yoshiyah argues with Rav Chanan bar Rabbah because he gives a measurement of length?

This is because there is more than one factor that effects the height of a sukkah, as the Gemara on 2a previously stated: מיהו סוכה דנפישין מיליה. While Rav Chanan bar Rabbah and R' Yoshiyah agree that the source for the 20 amos height limitation of sukkah is למען ידעו, R' Yoshiyah still argues with Rav Chanan bar Rabbah over the nature of the קבע needed for a valid sukkah, the definition of which also impacts the height of a sukkah. Rav Chanan bar Rabbah's measurement of length represents his opinion that the קבע of a sukkah is in accordance with Beis Shammai, ראשו ורובו ושולחנו. This becomes the basis upon which he determines the minimum amount of time that the s'chach of the roof must be capable of producing shade at the floor of the sukkah, as the Gemara on 22b explains regarding the סיפא of Mishna 2a that states: ושחמתה מרובה מצלתה פסולה. Therefore, Rav Chanan bar Rabbah establishes a minimum shade ratio using the principle of תפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת based on the 20 amos height limitation of למען ידעו and Beis Shammai's opinion that a sukkah is a דירת קבע, which requires a minimum size sukkah of ראשו ורובו ושולחנו in length to accommodate a person's table, 7b.

Whereas R' Yoshiyah maintains that the קבע of a sukkah is that in addition to the roof, the sukkah's walls must also provide shade when the sun is at diagonal to the sukkah. Because of this he understands that there is no minimum amount of time that the s'chach must provide shade at the floor of the sukkah, as the Baraisa on 7b states: ושחמתה מרובה מצלתה פסולה תנו רבנן חמתה מחמת סיכוך, ולא מחמת דפנות. רבי יאשיה אומר: אף מחמת דפנות. Therefore, R' Yoshiyah argues with Rav Chanan bar Rabbah (and Rav Huna) in maintaining that a sukkah must provide shade for the entire day and not just for a certain amount of time during the daytime heat of the afternoon. Consequently, he holds that there is no universal height-limiting shade ratio and so long as the walls reach the s'chach the sukkah can extend far above 20 amos unimpeded.

עין משפט נר מצוה

סמורת השיש

סיכך על גבי מבוי שיש לו לחי כשרה. כיון למ"ל בפ"ק דעירובין (דף יב) לחי משום סכיכת כיון למ"ל משום מחיצה קבעה מה מעין סוכה דכתי מחיצה לחלייפא למבוי ולרבנן דמחלוייפא בלא לחי שרי ומ"ל דמיירי בלחי עפה כדאמרינן לעיל דמעמידו בפחות מג' סמוך לחופן דסייע מלרבנן ולא מקשינן וכשבא שרי על ידי מינו ואפילו בכשוך לחופן אבל אין לאתרן דעפה סוכה מלרבנן ומחלוייפא בכל שהוא דהא בפרק המפלת (נדה דף סו.) קתניא דופן סוכה בהדי ממעה שעשוהו עפה ואמרינן התם דלא חשיב קולה עפה משום דהוי מלרבנן ולא חשיב אלא הכי דכמיכן ולא מפרש שעשוייהו ולא"ה ומבוי זה אם יש בו ג' מחיצות גמורות פשוט לי דבלא לחי הסוכה כשרה דקיימא לן כרבנן דאמרי שמים כהלכתן ומלישים אפילו עפה ובקונטרס פי' דמיירי במבוי משלם ולא יתכן דאיכ לא מיפתרי בלחי וקולרס אלא לר' יהודה וסולמו לאמולי כרבנן בפ' קמא דעירובין (דף יב) ואמרינן בסוף תנן (שם דף פא:) ובסוף כל נגעים (שם דף נא:) דאין הלכה כרבי יהודה במחיצות ח"ל דלעולם מיירי בחבוי עפוש מג' לוחות ומיירי כגון שסיכך לגד אלחי ולעפים לגד הכתוב לא סיכך דהשתא אין לו סוכה אלא שתי מחיצות ולחי אחד: **סיכך** ע"ג פסי בירלות כשרה. מינו דהוי מחיצה לענין שכת ואע"ג דלא חתיכו אלא לשולי רגליס ולשולי רגליס(ב) לא הוי העלאה ר"ל פוסל הר' (יהודה)(בקובא)מכשיר שיעה הן ואין הלכה כמותן וקר"ל דלית הא דא חרי"ל דאמרו סוכה העשויה כשובך ולא כר' יוחנן דאמר סוכה העשויה כ כ כ ש ן דשמעתייהו כרבי פלקא דבעי סוכה שיש בה ר' אמות ולית אלא אמה אחת אמה אחת אמה אחת

How does Rav Huna and Rav Chanan bar Rabbah's opinions accomplish equal or greater shade at the floor of the sukkah in accordance with Gemara 22b and Mishna 2a in a sukkah above 20 amos in height?

Given that the mitzvah of dwelling in a sukkah applies around the world, in both the Northern and Southern hemispheres at the same time during Yom Tov of Sukkot, the Tanna Kamma understood that the physical dimensions of a sukkah were determined on the basis of the sun passing over the sukkah at a perpendicular angle of 90-degrees. This would account for locations where a person is dwelling in exile, and the sunlight and heat of the day is the most direct and intense. The fact that this shade ratio and its resulting physical dimensions will produce less to even no shade time of the s'chach at the floor level in other locations of the world (such as Israel, Russia, or Australia) is not a concern.

Therefore, just as we are not concerned about the angle of the sun and the lack of shade of the s'chach produced at sunrise or at nighttime, so too the Torah is not concerned that this sukkah with its physical dimensions may be placed in locations of the world that do not experience the sun at a direct 90-degree angle and produce the same amount of shade from the s'chach.

(End.)

What is Rebbi Yehuda's opinion regarding the minimum amount of shade time when he allows a sukkah to be as high as 40 or 50 amos?

As previously stated, the Ritva and Ran cite a tradition of the Geonim that the phrase כולהו סבירא להו, as used in Gemara 7b, indicates that the Tannaim disagree as to the nature of the קבע of a sukkah. Therefore, Rebbi Yehuda disputes Beis Shammai's opinion that the קבע of a sukkah requires a person to bring his physical table inside the sukkah, which drives a minimum size sukkah of ראשו ורובו ושולחנו. Consequently, since Rebbi Yehuda does not require a table, he holds that the minimum size sukkah is ראשו ורובו. And since Rebbi Yehuda's opinion is that a sukkah is a דירת קבע on the basis of an abstract dimension without limit above 20 amos, he does not and cannot utilize the principle of תפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת to determine the proper amount of shade time. Rather, he holds that a sukkah needs only to provide proper shade at הצות for a singular moment when the sun is at a 90-degree angle to the sukkah.

And Rebbi Yehuda informs us that this is the correct understanding of his opinion by stating in his Baraisa regarding Queen Helene's sukkah in 2b, סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה ורבי יהודה מכשיר **עד ארבעים וחמשים אמה**. He states עד ארבעים וחמשים אמה to indicate that even at ראשו ורובו (one amah in length for the measurement of a person, 8a), a sukkah could be ארבעים **or** חמשים amos in height, which indicates that he does not hold by a ratio at all. Otherwise, he could not state either or.

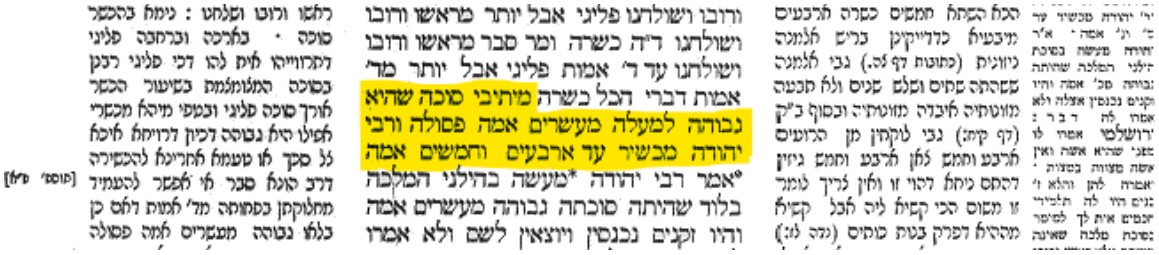
ורובו ושולחנו פליגי אבל יותר מראשו ורובו
ושולחנו ד"ה כשרה ומר סבר מראשו ורובו
ושולחנו עד ד' אמות פליגי אבל יותר מד'
אמות דברי הכל כשרה מיתיבי סוכה שהיא
גבוהה למעלה מעשרים אמה פסולה ורבי
יהודה מכשיר עד ארבעים וחמשים אמה
*אמר רבי יהודה *מעשה בהילני המלכה
בלוד שהיתה סוכתה גבוהה מעשרים אמה
והיו זקנים נכנסין ויוצאין לשם ולא אמרו

Furthermore, he provided a רמז to his opinion that there is no shade ratio **and** that the minimum size sukkah is ראשו ורוב with the use of the numbers 40 and 50. Because the numerical value of 1 amah (ראשו ורוב), 40 amos, and 50 amos is 91, the gematria of סוכה.

(End.)

Why is there no transition from Rebbi Yehuda's Baraisa of Queen Helene's sukkah on 3a to Rav Shmuel bar Yitzchak stating the halacha of a minimum size sukkah?

Rav Shmuel bar Yitzchak essentially said, Rebbi Yehuda's Baraisa regarding Queen Helene's sukkah has defeated Rebbi Yoshiyah and Rav Chanan bar Rabbah's dictum in the name of Rav. Therefore, if you are going to maintain that the Tanna Kamma disputes Rebbi Yehuda holding the opinion of Rav Huna, that the source for the 20 amos height limitation of a sukkah is that it requires a 1:5 shade ratio, then the consequence is that: **הלכה צריכה שתהא מחזקת ראשו ורובו ושולחנו.**

Rebbi Abba said to Rav Shmuel bar Yitzchak: **כמאן כב"ש**. According to whom are you ruling? According to Beis Shammai? But we pasken like Beis Hillel! (And what is Beis Hillel's opinion? Baraisa 3a: אפילו אינה מחזקת אלא ראשו ורובו כשרה.)

Rav Shmuel bar Yitzchak responded to Rebbi Abba, **אלא כמאן**, but according to whom could the halacha be, except Beis Shammai? For since, Rav Huna's opinion maintains that the 20 amos height limitation of a sukkah is due to a 1:5 shade ratio, which allows a sukkah to be higher than 20 amos when beyond 4×4 amos, therefore the Tanna Kamma can no longer pasken that the minimum size sukkah is ראשו ורובו in accordance with Beis Hillel who holds that a sukkah is a דירת עראי, which requires **this sukkah** to be 20 amos or lower in height. This is because Beis Hillel's understanding that a sukkah is a דירת עראי concerns

the dimension of height as it relates to the s'chach of a sukkah, which consequently enables a sukkah as small as ראשו ורובו in length because he does not require the קבע of a table. Whereas Beis Shammai's opinion that a sukkah is a דירת קבע on basis of a requirement that a table must be inside the sukkah, establishes the minimum length and width of a sukkah as ראשו ורובו ושולחנו.

Furthermore, since Rav Huna's opinion maintains that a sukkah can be built at less than 4×4 amos, the Tanna Kamma can no longer pasken like Rebbe who maintains that a sukkah is a דירת קבע, which requires a minimum size sukkah of 4×4 amos. Consequently, if Rav Huna's opinion represents the Tanna Kamma of Mishna 2a, the halacha for the minimum size sukkah must be decided in accordance with Beis Shammai that a sukkah is a דירת קבע which requires a person to bring his table into his sukkah in order to dwell in the manner that he normally does in his house all year long, 28b and 7b.

Finally, in regards to Rav Shmuel bar Yitzchak's understanding of the dispute between Beis Shammai and Beis Hillel, which he understood in the terms of a דאורייתא requirement that a sukkah must be either a דירת עראי or דירת קבע, the Gemara adds that it was said by some that the exchange continued with R' Abba asking, "who is it that told you" that Beis Shammai and Beis Hillel argue over a דאורייתא as to whether a sukkah is a דירת עראי or דירת קבע? And Rav Shmuel bar Yitzchak responded to Rebbi Abba, "it is Beis Shammai" that told me!

And the proof that Rav Shmuel bar Yitzchak's statement is a continuation of the Gemara's conversation regarding the dispute between the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda in the Baraisa of Queen Helene's sukkah, and not simply an introduction to a completely new topic where Rav Shmuel bar Yitzchak makes a halachic statement that was already universally accepted, is that Rav Nachman bar Yitzchak understands Rav Shmuel bar Yitzchak's conversation with Rebbi Abba as concerning the case of Queen Helene's sukkah hinging on the assumption that Beis Shammai and Beis Hillel are arguing in a small sukkah over a דאורייתא as to whether a sukkah is a דירת עראי or דירת קבע. Therefore, he asked on 3a: ממאי דב"ש ובית הלל בסוכה קטנה פליגי, from what evidence do you presume that Beis Shammai and Beis Hillel's argument is over the halacha of a minimum size sukkah, which is derived from a דאורייתא? Perhaps their argument is over a דרבנן regarding the manner in which person eats.

And, if Rav Shmuel bar Yitzchak's statement was merely a halachic statement of fact Rav Nachman bar Yitzchak's question would make no sense outside of the case of Queen Helene's sukkah, because no other case has been presented in which the opinions of Beis Shammai and Beis Hillel are opposing each other. Therefore, Rav Shmuel bar Yitzchak and Rav Nachman bar Yitzchak are discussing the halachic difficulty that Rebbi Yehuda's Baraisa creates if the Tanna Kamma aligns with the opinion of Rav Huna.

(End.)

What is the meaning and significance of Rav Nachman bar Yitzchak's challenge to Rav Shmuel bar Yitzchak?

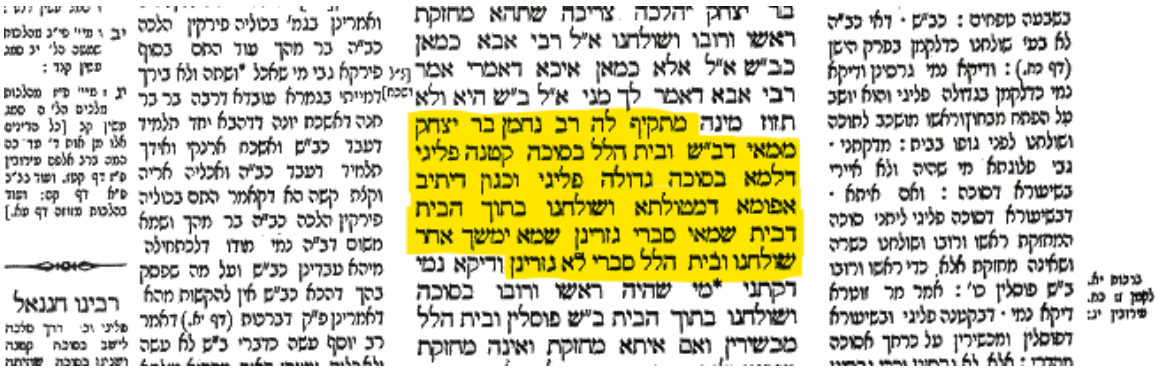

Rav Nachman bar Yitzchak is challenging Rav Shmuel bar Yitzchak's understanding that the argument between Beis Shammai and Beis Hillel over the minimum size of a sukkah, is originating from a דאורייתא requirement. As such, a דאורייתא perspective of the argument represents a Torah requirement by Beis Shammai that a sukkah must be large enough to accommodate a person's table and by Beis Hillel that a sukkah cannot be above 20 amos in height. And since Beis Hillel's understanding of a דירת עראי is in the terms of the height of a sukkah, which does not involve a table, they can validate a minimum size sukkah regarding the dimension of length as small as ראשו ורובו. Therefore, they argue in a small sukkah over a דאורייתא as to whether a sukkah is a דירת עראי or a דירת קבע.

Rav Nachman bar Yitzchak's assertion that their argument could possibly be over the manner in which one eats, which could even take place in a large sukkah, is an attempt to establish the argument as regarding a דרבנן. This would mean that the argument in the sukkah is not defined in terms of a דאורייתא requirement, that a sukkah must either be a דירת קבע or דירת עראי with their resulting minimum size sukkahs. In doing so, Rav Nachman bar Yitzchak is stating that the Tanna Kamma who argues with Rebbi Yehuda in Queen Helene's sukkah according to Rav Huna's opinion and permits a sukkah to be higher than 20 amos when larger than 4×4 amos on the basis of a 1:5 shade ratio, would not have to pasken in accordance with Beis Shammai that the minimum size sukkah is ראשו ורובו ושולחנו. Rather, if the argument between Beis Shammai and Beis Hillel is over a דרבנן regarding the manner in which a person eats from a table (whether in a large or small sukkah) that would mean that the Tanna Kamma can still pasken according to Beis Hillel in regards to a minimum size sukkah of ראשו ורובו because it wouldn't matter anymore that Rav Huna permits a sukkah higher than 20 amos when beyond 4×4 amos in length.

(End.)

How do we know that the Gemara concluded that Beis Shammai and Beis Hillel are in fact arguing in a small sukkah over a דאורייתא requirement as to whether a sukkah is a דירת קבע or דירת עראי?

ותניא אידך רבי אומר כל סוכה שאין בה ארבע אמות על ארבע אמות פסולה וחכ"א אפילו אינה מחזקת אלא ראשו ורובו כשרה **ואילו שולחנו לא קתני** קשיין אהדדי אלא לאו ש"מ הא ב"ש הא ב"ה

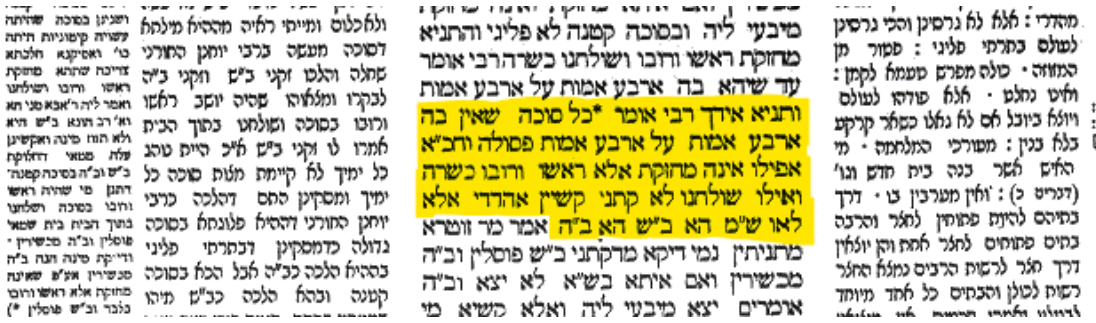
מיבעי ליה ובסוכה קטנה לא פליגי והתניא
מחזקת ראשו ורובו ושולחנו כשרה רבי אומר
עד שיהא בה ארבע אמות על ארבע אמות
ותניא אידך רבי אומר *כל סוכה שאין בה
ארבע אמות על ארבע אמות פסולה וחכ"א
אפילו אינה מחזקת אלא ראשו ורובו כשרה
ואילו שולחנו לא קתני קשיין אהדדי אלא
לאו ש"מ הא ב"ש הא ב"ה אמר מר זוטרא
מתניתין נמי דיקא מדקתני ב"ש פוסלין וב"ה
מכשירין ואם איתא בש"א לא יצא וב"ה
אומרים יצא מיבעי ליה ואלא קשיא מי

The proof that the Gemara rejected Rav Nachman bar Yitzchak's challenge that Beis Shammai and Beis Hillel are arguing in a small sukkah over a דרבנן regarding the manner in which a person eats, is that after stating the Baraisa on 3a: רבי אומר כל סוכה שאין בה ארבע אמות על ארבע אמות פסולה וחכ"א אפילו אינה מחזקת אלא ראשו ורובו כשרה, the Gemara concludes with the statement: ואילו שולחנו לא קתני. Meaning, that since the Gemara finds Beis Hillel arguing over the minimum size sukkah of ראשו ורובו with Rebbe who holds that the minimum size sukkah is 4×4 amos, and it is clearly not over the manner in which one eats from a table, the Gemara deduces that Beis Hillel does in fact maintain that the minimum size sukkah originates from a דאורייתא requirement that a sukkah is a דירת עראי, just as shall be learned from the Baraisa on 3b regarding the laws of houses, that the Rabbanan can build a sukkah at less than Rebbe's 4×4 amos because they also hold that a sukkah is a דירת עראי in accordance with Beis Hillel.

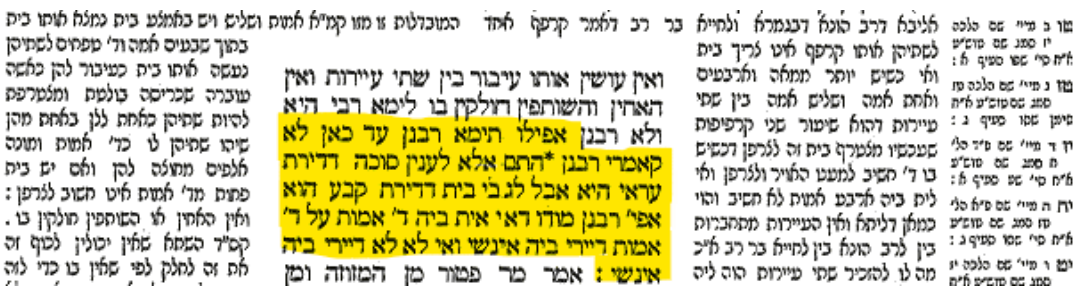
ואין עושין אותו עיבור בין שתי עיירות ואין
דאורין והשותפין דולקין בו לימא רבי היא
ולא רבנן אפילו תימא רבנן עד כאן לא
קאמרי רבנן *התם אלא לענין סוכה דדירת
עראי היא אבל לגבי בית דדירת קבע הוא
אפי' רבנן מודו דאי אית ביה ד' אמות על ד'
אמות דיירי ביה אינשי ואי לא לא דיירי ביה
אינשי: אמר מר פטור מן המזוזה ומן

The Gemara then brings an additional proof with Mar Zutra who states that if the proper understanding of the argument was as Rav Nachman bar Yitzchak suggests, that Beis Shammai and Beis Hillel are arguing over a דרבנן regarding the manner in which a person eats, the Mishna should have concluded that Beis Shammai holds that a person does not discharge his obligation and Beis Hillel holds he does discharge, בש"א לא יצא וב"ה אומרים יצא.

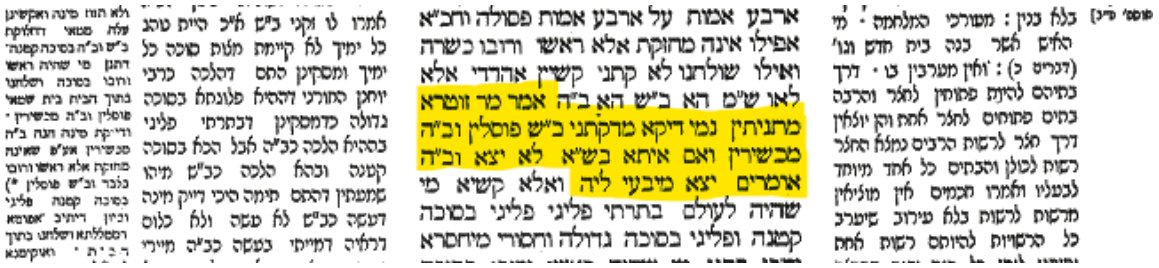
ארבע אמות על ארבע אמות פסולה ורב"א
אפילו אינה מחזקת אלא ראשי ורובו כשרה
ואילו שולחנו לא קתני קשיין אהדדי אלא
לאו ש"מ הא ב"ש הא ב"ה אמר מר זוטרא
מתניתין נמי דיקא מדקתני ב"ש פוסלין וב"ה
מכשירין ואם איתא בש"א לא יצא וב"ה
אומרים יצא מיבעי ליה ואלא קשיא מי
שריה לעולם בתרתי פליגי בסוכה
קטנה ופליגי בסוכה גדולה וחסורי מיחסרא

Instead, the Mishna states ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין which indicates that Beis Shammai holds that the sukkah itself is invalid according to the Torah, while Beis Hillel maintains that it is valid. Therefore, since they do argue over the structural validity of a minimum size sukkah, they are arguing over a דאורייתא requirement. And, as such the Gemara rejects Rav Nachman bar Yitzchak's challenge that the argument is over a דרבנן and cannot escape the halachic difficulty that Rav Shmuel bar Yitzchak has highlighted.

And this was the purpose of the Gemara stating on 2a, מאי שנא גבי סוכה דתני פסולה, ומאי שנא גבי מבוי דתני תקנתא **סוכה דאורייתא תני פסולה**. The principle of פסולה taught there only becomes relevant here on 3a for the reader to understand the language of פוסלין in our Mishna that states: מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית, **בית שמאי פוסלין** ובית הלל מכשירין. This sequence of thought was purposefully orchestrated to indicate here that the matter in dispute between Beis Shammai and Beis Hillel is regarding a דאורייתא, and not a דרבנן.

(End.)

What is the source of the dispute between Beis Shammai and Beis Hillel regarding the minimum size of a sukkah?

Mishna 28b states: כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי. **The Rabbanan** further taught the Baraisa on 28b that states: ת"ר כל שבעת הימים אדם עושה סוכתו קבע וביתו עראי כיצד היו לו כלים נאים מעלן לסוכה מצעות נאות מעלן לסוכה אוכל ושותה ומטייל בסוכה. Therefore, it can be deduced that according to the Rabbanan on 3b and Beis Hillel on 3a to make one's sukkah קבע and to transform his house into עראי, he needs only to אוכל ושותה מטייל בסוכה, because in the end a person may not have elegant dishes or fine linens. And this requirement corresponds to Beis Hillel's minimum size sukkah of ראשו ורובו, that a person must be able to literally fit his head and most of his body inside the sukkah in order to be able to fulfill the requirement to אוכל ושותה ומטייל בסוכה.

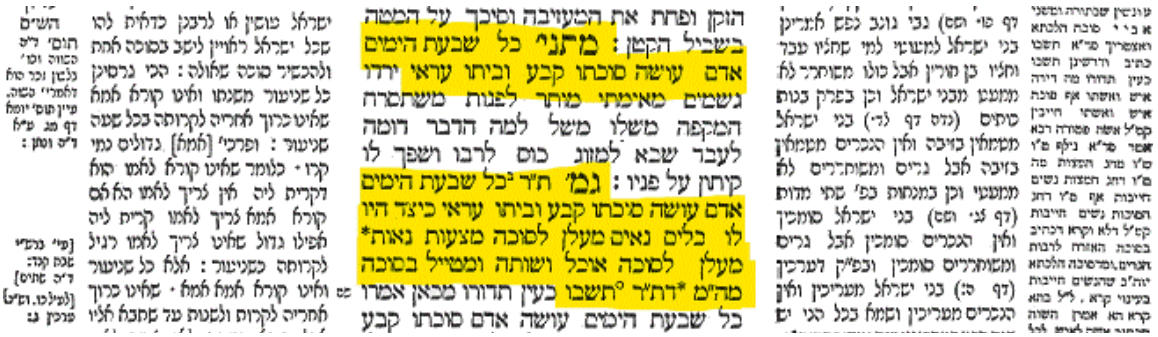

However, Beis Shammai's opinion adds to the common denominator of ראשו ורובו, in concluding that a person must literally pull his table out of his house, making his house עראי, and place the table inside his sukkah (ראשו ורובו **ושולחנו**) in order for him to אוכל ושותה מטייל בסוכה as he normally dwells in his house all year long. And the proof that Beis Shammai requires the table to be removed from his house is that Mishna 3a states: מי שהיה ראשו ורובו בסוכה **ושולחנו בתוך הבית** ב"ש פוסלין ובית הלל מכשירין. Why does the Mishna state: ושולחנו **בתוך הבית**? Let the Mishna simply state that the table is outside the sukkah.

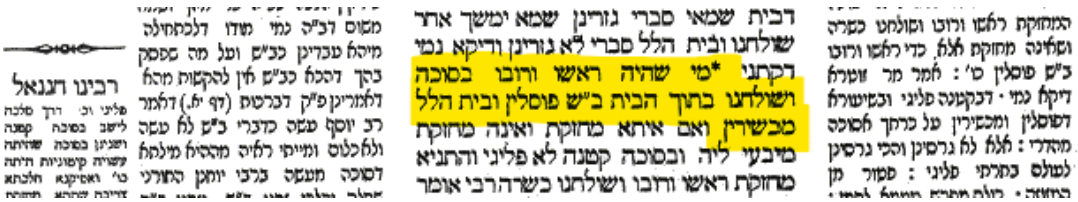

Regarding the requirement to make one's sukkah קבע, what are the rationales of the Tannaim? In 28b, all hold that the Torah requires us to "תשבו" (dwell) in a permanent manner in a sukkah. Therefore, a sukkah must be a "dwelling" and not like other structures, such as a hut to merely sleep in or a watchtower from which to stand guard. Rebbe holds that a sukkah needs to be a permanent dwelling like a house, which if built less than 4×4 amos will lose its ability to be a dwelling, similar to the Baraisa on 3b which explains regarding houses: דאי אית ביה ד' אמות על ד' אמות דיירי ביה אינשי ואי לא לא דיירי ביה אינשי. Whereas Beis Shammai holds that the unique feature of a dwelling is that a person eats meals at a table, otherwise it is not a dwelling but more like a hut, watchtower or some other type of structure. However, Beis Hillel holds that if a person simply sat in the sukkah and ate their meals without a table it is enough to make it a valid dwelling, even without a physical aspect of קבע that would make it a דירת קבע structurally in a physical sense, as is found by the opinions of the Tannaim on 7b.

Therefore, the argument between Rebbe, Rebbi Yehuda, Beis Shammai and Beis Hillel is regarding the nature of קבע that constitutes a dwelling within which one can fulfill the commandment to "תשבו". Beis Hillel uniquely makes his sukkah קבע through simply eating his meals in the sukkah as opposed to his house, while at the same time maintaining that the physical structure of a sukkah requires a דירת עראי based on the words שבעת ימים, like Rava transmits to us on 2a.

(End.)

Since the Gemara proves that Beis Shammai and Beis Hillel do argue in a small sukkah over a דאורייתא, and not like Rav Nachman bar Yitzchak suggested over a דרבנן, what then is the driving essence of Beis Shammai and Beis Hillel's argument in a large sukkah at the conclusion of the Gemara's discussion on 3a?

לעולם בתרתי פליגי פליגי בסוכה קטנה ופליגי בסוכה גדולה וחסורי מיחסרא והכי קתני מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית ב"ש אומרים לא יצא וב"ה אומרים יצא ושאינה מחזקת אלא כדי ראשו ורובו בלבד ב"ש פוסלין ובית הלל מכשירין

מתניתין נמי דיקא מדקתני ב"ש פוסלין וב"ה מכשירין ואם איתא בש"א לא יצא וב"ה אומרים יצא מיבעי ליה ואלא קשיא מי שהיה לעולם בתרתי פליגי פליגי בסוכה קטנה ופליגי בסוכה גדולה וחסורי מיחסרא והכי קתני מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית ב"ש אומרים לא יצא וב"ה אומרים יצא ושאינה מחזקת אלא כדי ראשו ורובו בלבד ב"ש פוסלין ובית הלל מכשירין מאן תנא להא דתנו רבנן בית שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות פטור מן המזוזה ומן המעקה ואינו ממצא

The main issue of dispute in both a small and large sukkah is concerning whether a literal table is required inside the sukkah to qualify as a valid dwelling. Consequently, regarding a small sukkah of ראשו ורובו the issue is not that the sukkah is approximately 6×6 tefachim, but that a sukkah of 6×6 tefachim necessarily does not permit Beis Shammai's required table inside the sukkah from which a person must be able to eat. Therefore, a sukkah that is too small is structurally invalid on a דאורייתא level according to Beis Shammai, therefore ב"ש פוסלין. Whereas, regarding the dispute in a large sukkah the issue is not that the table cannot physically fit inside the sukkah. In this case, the sukkah itself is structurally valid according to the Torah, but since the table is not inside the sukkah from which one must eat their meals, the person does not discharge his דאורייתא obligation to dwell (תשבו) in a permanent manner, therefore ב"ש אומרים לא יצא to dwell in a sukkah.

Therefore, the Gemara is always referring to Beis Shammai's requirement as an actual table which is required to be inside of the sukkah to be qualified as a dwelling when one eats his meals, which tangentially reveals a minimum size for a sukkah as ראשו ורובו ושולחנו on a דאורייתא level. The difference being not just semantics, but critical to the essence of the argument. For, if a person always dwelt in a small sukkah (ראשו ורובו) without a table, Beis Shammai would say to them as they did to R' Yochanan ben HaChoranis on 28a: "In all

your days you have never fulfilled the mitzvah of sukkah”. They did not state that he was dwelling in an invalid sukkah that was too small, but that they found him dwelling **without a table**.

מתני׳ מי שהיה ראשו ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית — בית שמאי פוסלין ובית הלל מכשירין. אמרו להם בית הלל לבית שמאי: לא כך היה מעשה שהלכו זקני בית שמאי וזקני בית הלל לבקר את רבי יוחנן בן החורנית, ומצאוהו שהיה יושב ראשו ורובו בסוכה **ושולחנו בתוך הבית**, ולא אמרו לו דבר. אמרו להם בית שמאי: משם ראיה?! אף הם אמרו לו: אם כן היית נוהג, לא קיימת מצות סוכה מימיך.

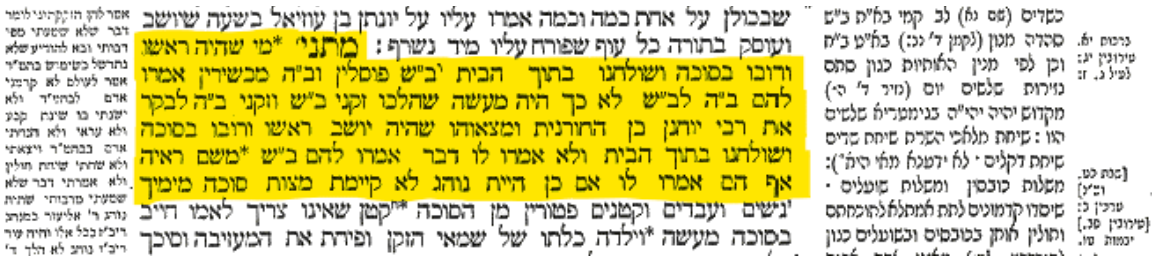
שבבולן על אחת כמה וכמה אמרו עליו על יונתן בן עוזיאל בשעה שיושב
ועוסק בתורה כל עוף שפורח עליו מיד נשרף: **מתני׳** *מי שהיה ראשו
ורובו בסוכה ושולחנו בתוך הבית ב״ש פוסלין וב״ה מכשירין אמרו
להם ב״ה לב״ש לא כך היה מעשה שהלכו זקני ב״ש וזקני ב״ה לבקר
את רבי יוחנן בן החורנית ומצאוהו שהיה יושב ראשו ורובו בסוכה
ושולחנו בתוך הבית ולא אמרו לו דבר אמרו להם ב״ש *משם ראיה
אף הם אמרו לו אם כן היית נוהג לא קיימת מצות סוכה מימיך
נשים ועבדים וקטנים פטורין מן הסוכה *קטן שאינו צריך לאמו דיב
בסוכה מעשה *וילדה כלתו של שמאי הזקן ופירת את המעויבה וסיכך

And this is the answer to the confusion recorded in Mishna 28a between the students of Beis Hillel and the students of Beis Shammai. The students of Beis Hillel viewed the dispute only in terms of the size of the sukkah and found a proof in the fact that the Elders of Beis Shammai did not say a word to R’ Yochanan ben HaChoranis about the small size of the sukkah which was ראשו ורובו. And Beis Shammai said, a proof from that! But, the elders of Beis Shammai said to him that if you have always eaten without your table inside the sukkah, you have never fulfilled the mitzvah of sukkah.

Restated in other words, since Beis Hillel holds that a sukkah is a דירת עראי, which limits the height of a sukkah in accordance with שבעת ימים to 20 amos, it allows a sukkah as small as ראשו ורובו in regard to length. Therefore, the students of Beis Hillel viewed the dispute between ראשו ורובו and ראשו ורובו ושולחנו in terms of a measurement of length. And therefore, they found a proof that a sukkah is a דירת עראי from the fact that Elders of Beis Shammai did not say anything to R’ Yochanan ben HaChoranis regarding the smallness of his sukkah. Beis Shammai then discounted their proof and supported their own opinion that a sukkah is a דירת קבע in pointing out that while the Elders of Beis Shammai did not speak about the small size of R’ Yochanan ben HaChoranis’ sukkah they strongly objected to his eating without a table. Therefore, the Elders did object to the small size of R’ Yochanan ben HaChoranis’ sukkah at the same time that they were rebuking him for not eating from his table.

(End.)

After discussing the dispute between Beis Shammai and Beis Hillel, why does the Gemara ask the reader on 3a to identify the author of the Baraisa on 3b regarding a house that is less than 4×4 amos?

מאן תנא להא דתנו רבנן בית שאין בו ארבע אמות על ארבע אמות פטור מן המזוזה ומן המעקה ואינו מטמא בנגעים ואינו נחלט בבתי ערי חומה ואין חוזרין עליו מעורכי המלחמה ואין מערבין בו ואין משתתפין בו ואין מניחין בו עירובואין עושין אותו עיבור בין שתי עיירות ואין האחין והשותפין חולקין בו **לימא רבי היא** ולא רבנן אפילו תימא רבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא לענין סוכה דדירת עראי היא אבל לגבי בית דדירת קבע הוא אפי' רבנן מודו דאי אית ביה ד' אמות על ד' אמות דיירי ביה אינשי ואי לא לא דיירי ביה אינשי:

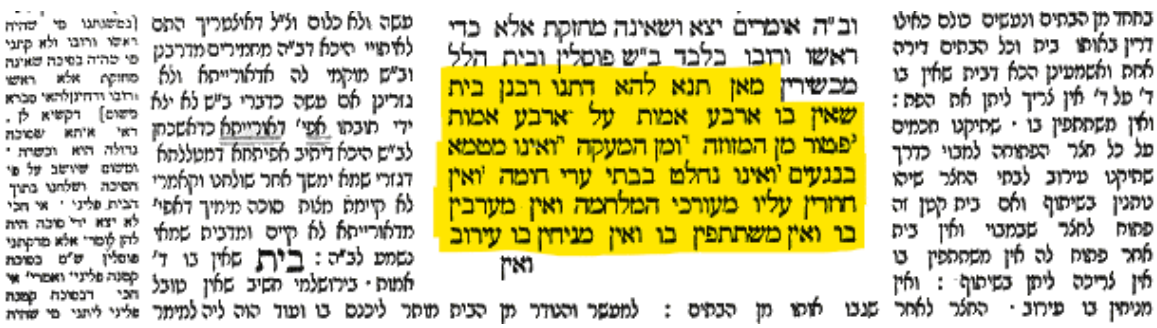

Since Beis Shammai and Beis Hillel were proven by the Gemara to be arguing in a small and large sukkah over a דאורייתא, Rav Shmuel bar Yitzchak's logical argument remains

standing that the halacha of a minimum size sukkah must be according to Beis Shammai, ראשו ורובו ושולחנו.

Therefore, as an alternative to Beis Shammai's opinion the Gemara now suggests that perhaps Rebbe is the author of the Baraisa on 3b regarding a house that is less than 4×4 amos, and not the Rabbanan. In doing so, the Gemara is stating that if the Rabbanan are teaching Rebbe's Baraisa about houses perhaps they should also follow his opinion regarding sukkahs. Consequently, the Gemara is suggesting to reject Rav Huna's **opinion of קבע**, which is Beis Shammai's requirement of ראשו ורובו ושולחנו and instead adopt Rebbi Zeira's understanding of the dispute between the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda on 2a and who holds according to Rebbe's minimum size sukkah of 4×4 amos.

What is the practical difference and how do we know Rebbi Zeira held according to Rebbe's opinion in regard to the קבע of a sukkah? Both Rebbi Zeira and Rav Huna hold that the 20 amos height limitation of a sukkah has its source in a 1:5 shade ratio, as the Gemara on 2b states that the two opinions are similar in that they both identify the source of the 20 amos height limitation of a sukkah as originating from this shade ratio. However, in regard to the קבע of a sukkah Rav Huna maintains that a sukkah can be less than 4×4 amos and even as small as ראשו ורובו ושולחנו, like Beis Shammai. Whereas Rebbi Zeira maintains that a person sits in the shade of a sukkah until 20 amos. How is this possible with a 1:5 shade ratio, since a person can see that a sukkah of 2×2 amos can only be as high as 10 amos and one of 3×3 amos can only be as high as 15 amos in height. In truth it is not possible. Rather, a person is able to sit in the shade of the sukkah until 20 amos because Rebbi Zeira holds in accordance with Rebbe's understanding of קבע and maintains that a valid sukkah requires a minimum of 4×4 amos.

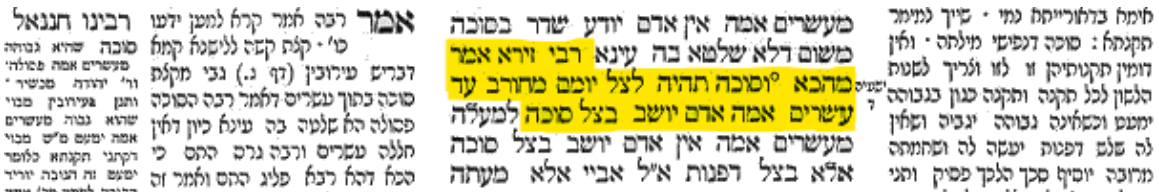
מעשרים אמה אין אדם יודע שדר בסוכה
משום דלא שלטא בה עינא רבי זירא אמר
מהכא ״וסוכה תהיה לצל יומם מחורב עד
עשרים אמה אדם יושב בצל סוכה למעלה
מעשרים אמה אין אדם יושב בצל סוכה
אלא בצל דפנות א״ל אביי אלא מעתה

רבי זירא אמר מהכא: "וסוכה תהיה לצל יומם מחורב", **עד עשרים אמה אדם יושב בצל סוכה**, למעלה מעשרים אמה — אין אדם יושב בצל סוכה אלא בצל דפנות.

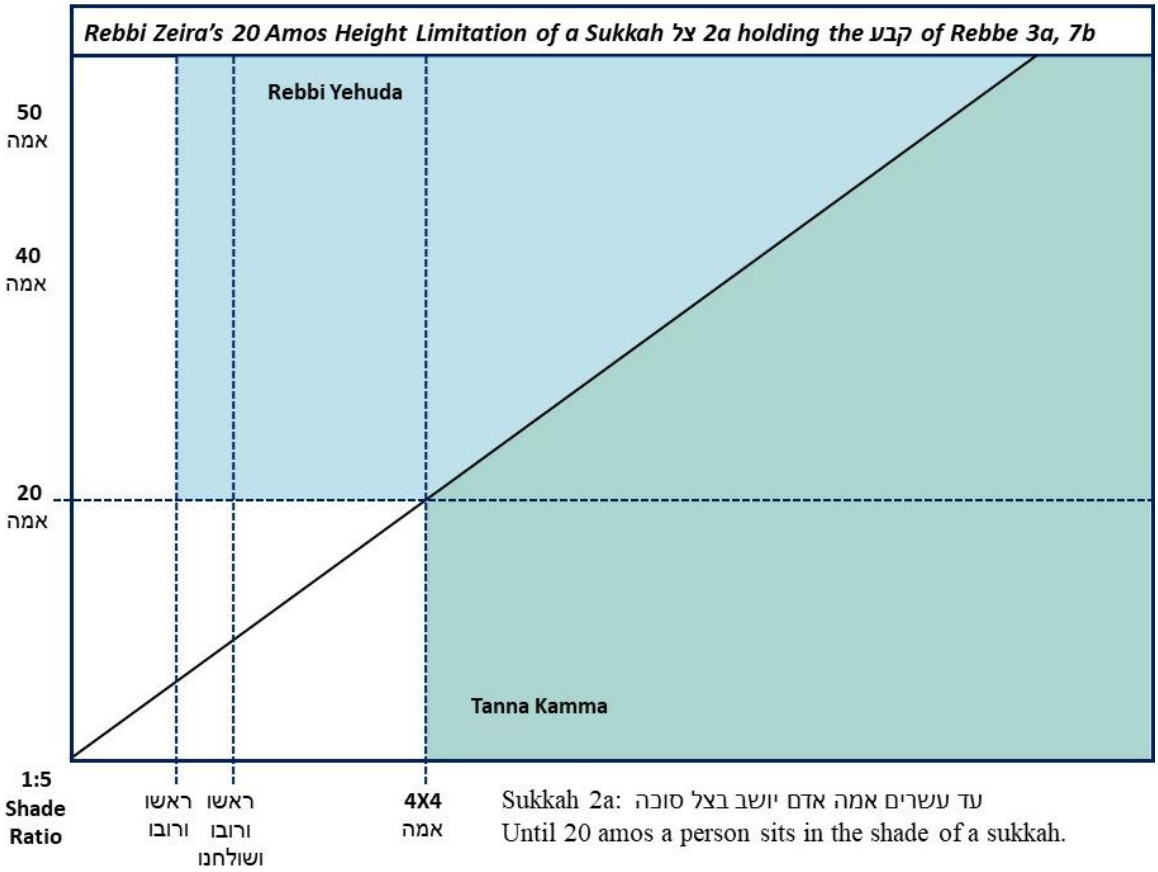

However, at this point the Gemara continues with adding another alternative to Beis Shammai by stating the opinion of the Rabbanan in context of Baraisa 3b: אפילו תימא רבנן עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא לענין סוכה דדירת עראי. In doing so the Gemara conspicuously leaves the question regarding the identity of the unknown author of the Baraisa on 3b unanswered and in front of the reader. This has also led the reader to understand that the Rabbanan actually hold that a sukkah is a דירת עראי in accordance with Beis Hillel and consequently that they hold that the minimum size sukkah is ראשו ורובו. This is understood from the Gemara previously stating that Beis Hillel validates a sukkah at less than Rebbe's 4×4 amos on 3a.

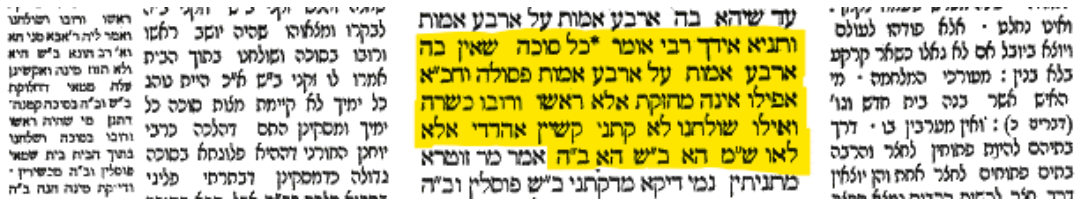

(End.)

What are the logical consequences of the Gemara revealing on 3b that the Rabbanan maintain that a sukkah is a דירת עראי in accordance with Beis Hillel as described on 3a, when the Gemara interprets the Baraisa regarding a house that is less than 4×4 amos according to the Rabbanan's perspective?

Until here the reader only understood a דירת עראי in terms of **the height** of a sukkah in accordance with the initial explanation of Rava on 2a. However, the Gemara explained on 3b that the reason it cannot ascribe with certainty the authorship of the Baraisa regarding a house that is less than 4×4 amos to Rebbe, is because the Rabbanan could also have authored the Baraisa since they maintain that a sukkah built in an area which is less than 4×4 amos in regards to **the dimensions of length and width** is also considered a דירת עראי.

Therefore, just as Rebbi Yehuda holds that a sukkah is a דירת קבע which can be satisfied by being either higher than 20 amos in height or 4×4 amos or greater in length and width, the Rabbanan hold to the opposite that a sukkah is a דירת עראי which can be satisfied by being either 20 amos or lower in height or less than 4×4 amos in length and width, **regardless of its height.** Therefore, it can be concluded that Rebbi Yehuda and the Rabbanan both agree to the dimensions of קבע and עראי but only disagreed as to whether a sukkah is a דירת קבע or a דירת עראי from the words תשבו and שבעת ימים in the verse בסוכות תשבו שבעת ימים. This is because 4×4 amos is itself the very threshold of a permanent dwelling, so that an area of less than 4×4 confers the quality of עראי irrespective of height, as the Baraisa on 3b establishes: דאי אית ביה ד' אמות על ד' אמות דיירי ביה אינשי ואי לא לא דיירי ביה אינשי — if it has 4×4 amos people dwell in it permanently, and if not, they do not. For the Rabbanan, a floor space too small to be dwelt in permanently is not made a permanent dwelling by its height, and its smallness area fixes it as עראי at every height.

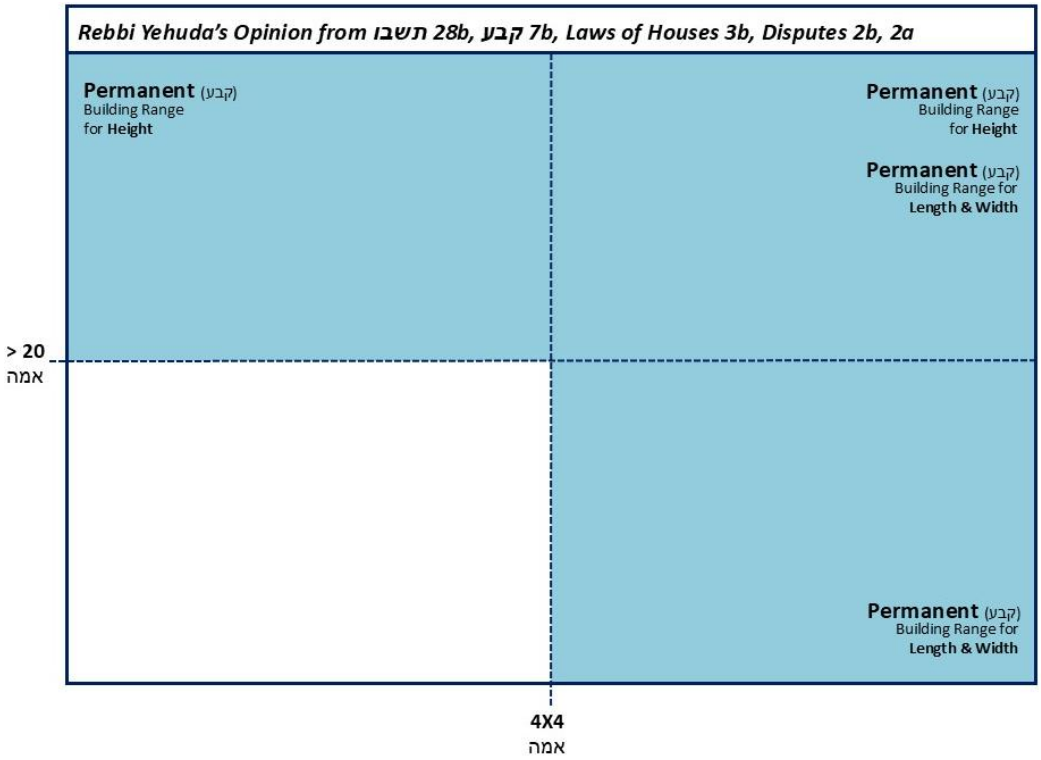
Rebbi Yehuda's Opinion from תשבו 28b, קבע 7b, Laws of Houses 3b, Disputes 2b, 2a
Permanent (קבע)
Building Range
for Height
Permanent (קבע)
Building Range
for Height
Permanent (קבע)
Building Range for
Length & Width
> 20
אמה
Permanent (קבע)
Building Range for
Length & Width
4X4
אמה

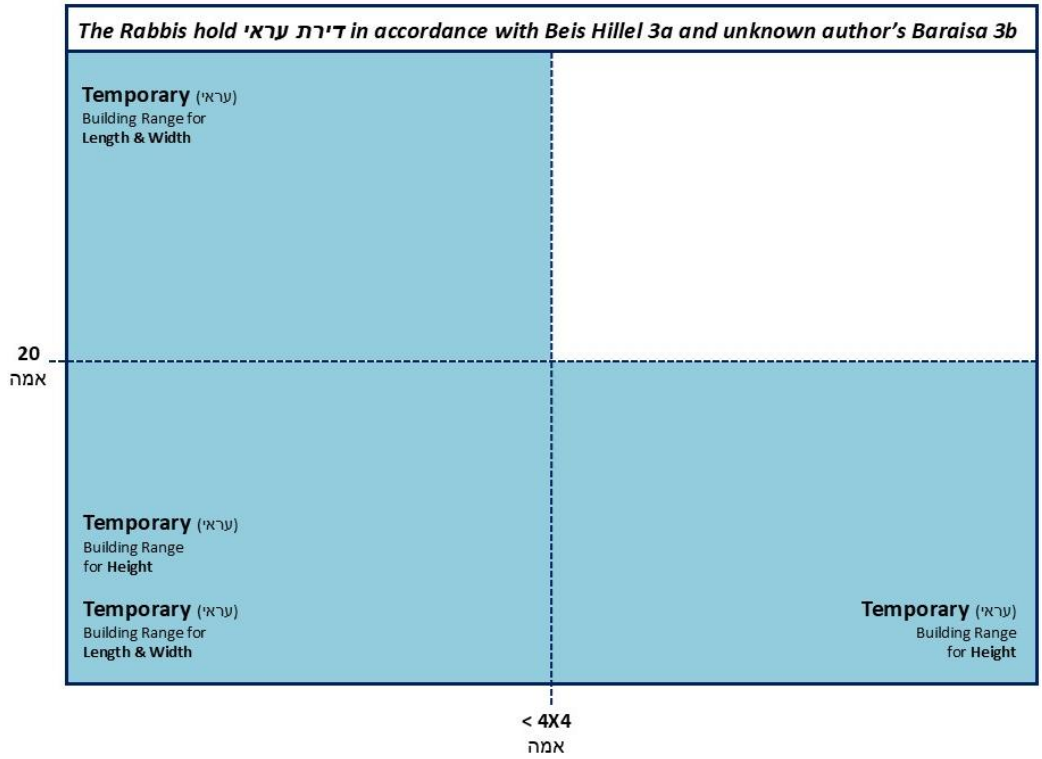
The Rabbis hold דירת עראי in accordance with Beis Hillel 3a and unknown author's Baraisa 3b
Temporary (עראי)
Building Range for
Length & Width
20
אמה
Temporary (עראי)
Building Range
for Height
Temporary (עראי)
Building Range for
Length & Width
Temporary (עראי)
Building Range
for Height
< 4X4
אמה

And, the proof that Rabbanan hold that a sukkah is a דירת עראי on the basis of height **or length and width**, is that there is no way that they can maintain the concept of a דירת עראי according to the initial understanding of Rava's opinion on Sukkah 2a and not be refuted by Rebbi Yehuda's Baraisa regarding Queen Helene's sukkah which was over 20 amos in height while the Elders were silent. Rather, it should be understood on 2a that Rava was only coming to explain the Mishna's statement regarding the limitation of a sukkah in regard to the dimension of height specifically, but his explanation of a דירת עראי in regards to the dimension of length and width would be different and also in accord with Beis Hillel on 3a.

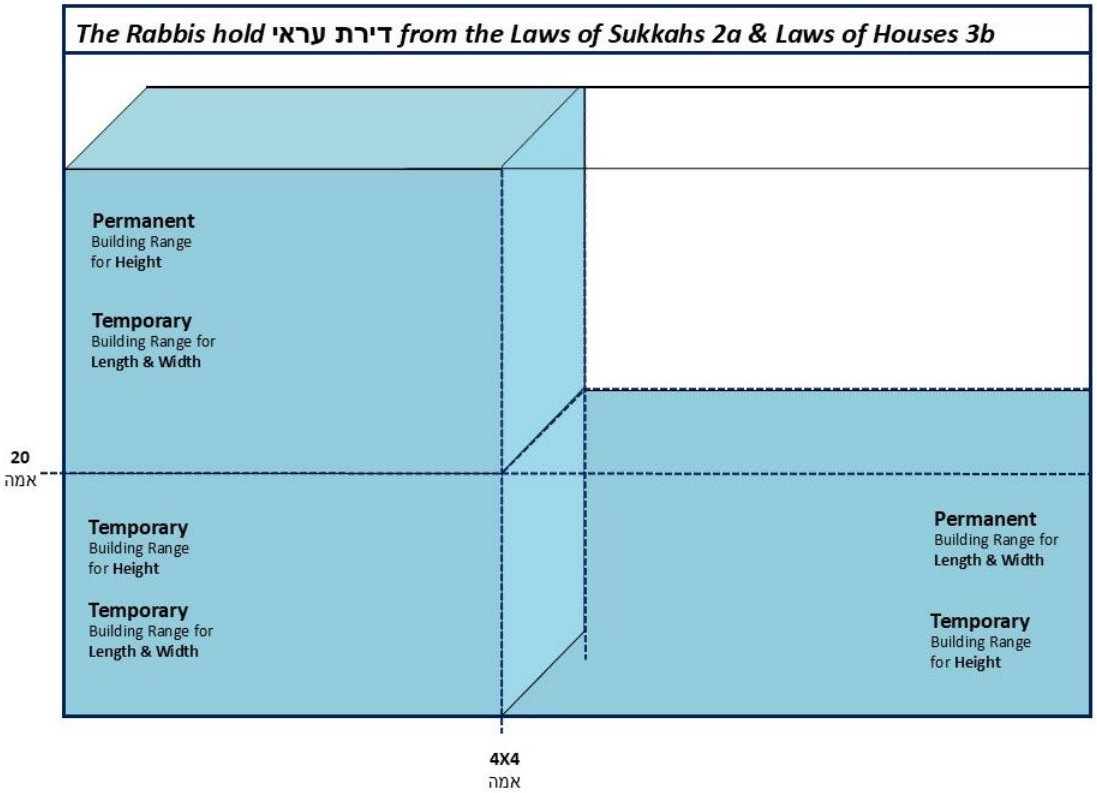

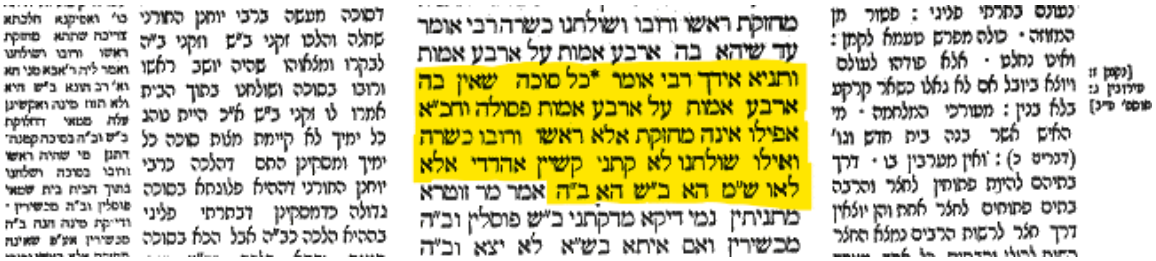
מחזקת ראשו ורובו ושולחנו כשר הרבי אומר
עד שיהא בה ארבע אמות על ארבע אמות
ותניא איך רבי אומר *כל סוכה שאין בה
ארבע אמות על ארבע אמות פסולה ורבנן
אפילו אינה מחזקת אלא ראשו ורובו כשרה
ואילו שולחנו לא קתני קשיין אהדדי אלא
לאו ש"מ הא ב"ש הא ב"ה אמר מר זוטרא
מתניתין נמי דיקא מדקתני ב"ש פוסלין וב"ה
מכשירין ואם איתא בש"א לא יצא וב"ה

Therefore, it must be concluded that the opinion of Rav Huna in the name Rav, in which the Tanna Kamma disputes Rebbi Yehuda at exactly 4×4 amos, is the opinion of Beis Shammai, as the Gemara 3a states: איכא דאמרי אמר רבי אבא דאמר לך מני א"ל ב"ש היא ולא תזוז מינה. This is because beyond 4×4 amos and over 20 amos in height is a completely permanent dimension where the Rabbanan could not hold that a sukkah is a דירת עראי in either height or length and width in accordance with Beis Hillel. And, since Rav Huna's opinion also allows a sukkah to be less than 20 amos in height and as small as ראשו ורובו ושולחנו, it is in a completely temporary dimension in regard to the dimensions of height and length and width, which Rebbe and Rebbi Yehuda dispute. Therefore, Rav Huna's dictum in the name of Rav is transmitting Beis Shammai's understanding of the 20 amos height limitation of a sukkah in accordance with צל and that the קבע of a sukkah requires one's table.

Furthermore, the Gemara taught us to understand the proper questions to ask and how to extrapolate a more complete understanding of the Gemara. Given Rebbi Yehuda's Baraisa regarding Queen Helene's sukkah on 2b, and the understanding that the Rabbanan hold in accordance with the opinion of Beis Hillel, that a sukkah is a דירת עראי on the basis of either height **or** length and width (meaning that a sukkah can only be above 20 amos in height when it is built less than 4×4 amos in length), the reader should ask: "Is it the way of a queen to dwell in a small sukkah?" The Gemara has already taught us the answer: אמר רב אשי לא נצרכה אלא לקיטוניות שבה. Therefore, as opposed to Beis Shammai who disputes Rebbi Yehuda and maintains that her sons were sitting in the large sukkah which was over 20 amos high, the Rabbanan hold to the opposite according to Beis Hillel that a sukkah is a דירת עראי and maintain that Queen Helene was sitting in the small sukkah of less than 4×4 amos for privacy and her sons were sitting with her. Therefore, the Elders did not say a word to her about her sukkah being over 20 amos in height.

Furthermore, the opinion of Rav Huna in name the of Rav (which represents Beis Shammai's opinion), the opinion of the Rabbanan (which represents the opinion of Beis Hillel), and the opinion of Rebbi Zeira (which represents the opinion of Rebbe), all argue with Rebbi Yehuda from different points of the dispute. And a רמז that the Gemara would come to prove that there were multiple opinions of dispute after having properly defined a דירת עראי and דירת קבע, is that the Gemara on 3a stated: הוו יתבי **בסוכה מעליא** רבנן סברי בניה. It should have stated בסוכה גדולה to reflect Rav Huna's dictum in the name of Rav. However, since Beis Shammai, Beis Hillel, and Rebbe's opinions all argued with Rebbi Yehuda the Gemara states בסוכה מעליא to accommodate all of the disputes.

Therefore, in conclusion since Queen Helene's sukkah's walls did not reach the s'chach and the Elders did not say a word to her, it disproves R' Yoshiyah's dictum in the name of Rav which is in accord with Rabbah who states למען ידעו is the source for the 20 amos height limitation of a sukkah. In addition, since Rav Chanan bar Rabbah's dictum in the

name of Rav is based on למען ידעו being correct, his calculation for a required shade ratio on the basis of the principle of תפשת מרובה לא תפשת תפשת מועט תפשת is also refuted.

However, according to Rebbi Zeira who maintains that a sukkah requires a 1:5 shade ratio and is a דירת קבע in accordance with Rebbi's opinion, he held that her sons were sitting in the large sukkah that was greater than 4×4 amos and over 20 amos in height. Therefore, the Elders did not say a word to her. While Rebbi Yehuda maintained that her sons sitting in her private sukkah which was exactly 4×4 amos while over 20 amos in height.

But regarding Rav Huna in name the of Rav, who maintains that a sukkah requires a 1:5 shade ratio and is a דירת קבע in accordance with Beis Shammai's opinion, the Gemara states that the Rabbanan held that her sons were sitting in the large sukkah that was greater than 4×4 amos and over 20 amos in height. Therefore, the Elders did not say a word to her about her sukkah being over 20 amos. While Rebbi Yehuda maintained that her sons were sitting in the small sukkah which was 4×4 amos or less while above 20 amos in height.

Finally, according to the Rabbanan who maintain that a sukkah is a דירת עראי in accordance Beis Hillel, they held that Queen Helene was sitting inside a small sukkah of less than 4×4 amos which was higher than 20 amos in height and her sons were sitting with her. Therefore, the Elders did not say a word to her. And according to them, Rebbi Yehuda maintained that her sons were sitting in the large sukkah which was 4×4 amos or greater while above 20 amos in height.

(End.)

A Preemptive Reply

How should we understand the solution offered by the תוספות רי"ד and ריטבא who conceptualize Queen Helene's sukkah as being comprised of two sections with differing heights to explain how the Rabbanan maintained their opinion that a sukkah is a דירת עראי?

The problem that the תוספות רי"ד and the ריטב"א are seeking to address is that a preliminary reading of Rava on 2a (that a sukkah above 20 amos is invalid) is defeated by Rebbi Yehuda's Baraisa regarding Queen Helene's sukkah, which was **גבוהה מעשרים אמה** and went unobjected to by the Elders. Therefore, to harmonize Rebbi Yehuda's Baraisa with the Mishna in a way that sustains the Rabbanan's position as the Tanna Kamma in opposition to Rebbi Yehuda, a fact was inferred from outside the Gemara's words. The תוספות רי"ד and the ריטב"א propose that Queen Helene's sukkah must have contained two rooms of differing heights — one above twenty amos and one below — and that her sons were sitting in the lower room. This lower sukkah is a fact not mentioned in the Baraisa or Gemara elsewhere. It was a necessary inference because no other solution was available to prevent the refutation of our understanding of Rava by Rebbi Yehuda's Baraisa.

However, in accordance with the methods stated at the beginning of this work, the Talmud's own language is preferred over an inference not present in the Baraisa. The broader context and subsequent discussions of the Gemara portray a more nuanced understanding of the dispute between Rebbi Yehuda and Rava – between קבע and עראי. This is understood when the Gemara develops a series of deductions that reveal that Rava's opinion that a sukkah is a דירת עראי is derived from Beis Hillel and that Beis Hillel's understanding of a דירת עראי includes the dimension of length and width, not just the dimension of height. The Gemara establishes this in several crucial steps.

First, it utilized on 3a Rebbi Yehuda's dispute with Rav Huna's 1:5 shade ratio in Queen Helene's sukkah as context to define the functional difference between Beis Shammai's opinion that a sukkah is a דירת קבע and Beis Hillel's opinion that a sukkah is a דירת עראי. The Gemara's deductive reasoning in this context effectively connects Beis Hillel and Rava's opinions that a sukkah is a דירת עראי. This is accomplished because Rav Huna's opinion, that a sukkah can be higher than 20 amos in height when beyond 4x4 amos in length, invalidates their common understanding of a דירת עראי. Through this mechanism the Gemara shows that Rava's opinion is derived from Beis Hillel's.

Next, the Gemara continues on 3a proving that Beis Shammai and Beis Hillel are not arguing in a sukkah over a דרבנן regarding the manner in which a person eats, as Rav Nachman bar Yitzchak challenged. In the process the Gemara further defined Beis Hillel's concept of a דירת עראי as one that includes more than just the dimension of height. Beis Hillel's concept of a דירת עראי is understood to also include the dimension of length and

width when he argues with Rebbe over the minimum length and width of a sukkah. This is clearly seen on 3a when the Gemara states: ותניא אידך רבי אומר כל סוכה שאין בה ארבע אמות על ארבע אמות פסולה וחכ"א אפילו אינה מחזקת אלא ראשו ורובו כשרה ואילו שולחנו לא קתני קשיין אהדדי אלא לאו ש"מ הא ב"ש **הא ב"ה**

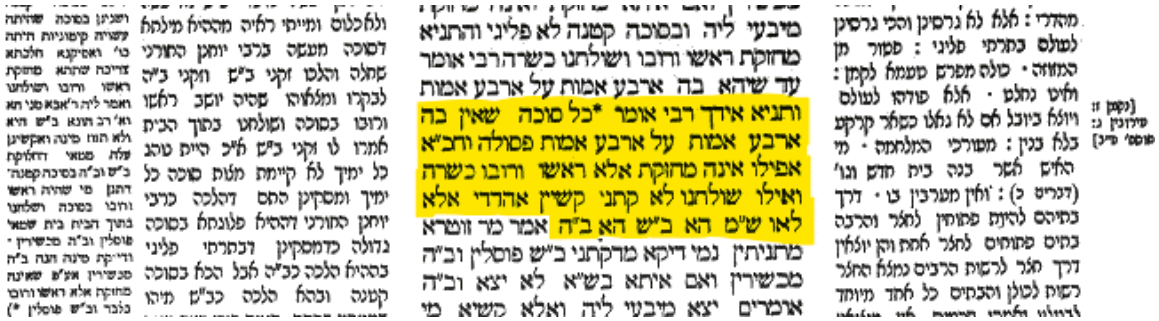
מיבעי ליה ובסוכה קטנה לא פליגי והתניא
מחזקת ראשו ורובו ושולחנו כשרה רבי אומר
עד שיהא בה ארבע אמות על ארבע אמות
ותניא אידך רבי אומר *כל סוכה שאין בה
ארבע אמות על ארבע אמות פסולה וחכ"א
אפילו אינה מחזקת אלא ראשו ורובו כשרה
ואילו שולחנו לא קתני קשיין אהדדי אלא
לאו ש"מ הא ב"ש הא ב"ה אמר מר זוטרא
מתניתין נמי דיקא מדקתני ב"ש פוסלין וב"ה
מכשירין ואם איתא בש"א לא יצא וב"ה
אומרים יצא מיבעי ליה ואלא קשיא מי

Finally, the Gemara associates the Rabbanan's opinion with Beis Hillel and Rava's opinion using the Baraisa on 3b regarding the laws of houses when it states that the Rabbanan could also have authored the Baraisa because they can build a sukkah at less than Rebbe's 4×4 amos. This is because they maintain that a sukkah is a דירת עראי in accordance with Beis Hillel on 3a and by extension Rava on 2a. Therefore, Beis Hillel and Rabbanan hold that a sukkah can also acquire the quality of עראי by being built at less than 4×4 amos in length and width as opposed to having to be built at 20 amos or less in height.

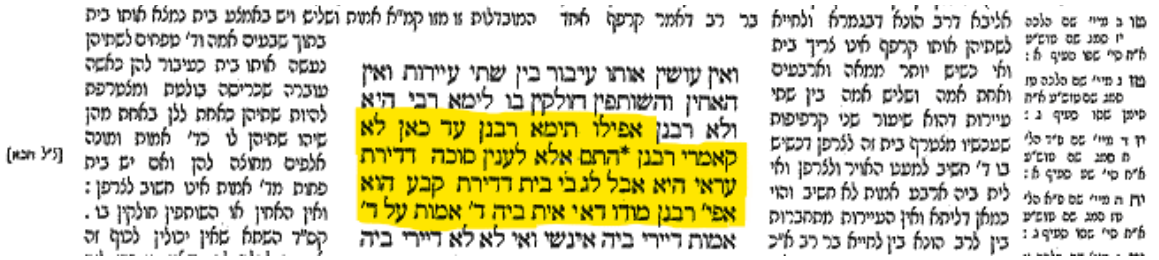
ואין עושין אותו עיבור בין שתי עיירות ואין
האחין והשותפין חולקין בו לימא רבי היא
ולא רבנן אפילו תימא רבנן עד כאן לא
קאמרי רבנן *התם אלא לענין סוכה דדירת
עראי היא אבל לגבי בית דדירת קבע הוא
אפי' רבנן מודו דאי אית ביה ד' אמות על ד'
אמות דיירי ביה אינשי ואי לא לא דיירי ביה

And this is the understanding of the Gemara when it states on 3b: עד כאן לא קאמרי רבנן התם אלא לענין סוכה — דדירת עראי היא. But prior to this point, where does the Gemara speak about a sukkah being a דירת עראי after Rava introduces the concept, except on 3a where Beis Hillel argues with Beis Shammai over a דאורייתא involving the dimension of height in the case of Queen Helene's sukkah and where Beis Hillel argues with Rebbe over the dimension of length and width.

Furthermore, this was the thrust of what Rabbi Abba said to Rav Shmuel bar Yitzchak on 3a when he stated: כמאן, כבית שמאי?! But the Rabbanan pasken like Beis Hillel!

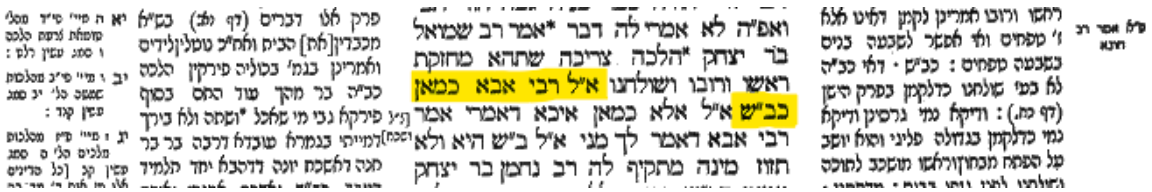
ואפ"ה לא אמרי לה דבר *אמר רב שמואל
בר יצחק *הלכה צריכה שתהא מחזקת
ראשי ורובו ושולחנו א"ל רבי אבא כמאן
כב"ש א"ל אלא כמאן איבא דאמרי אמר
רבי אבא דאמר לך מני א"ל ב"ש היא ולא
חזיז מינה מתקיף לה רב נחמן בר יצחק

Therefore, just as Rebbi Yehuda holds that a sukkah is a דירת קבע which can be satisfied by being either higher than 20 amos in height or 4×4 amos or greater in length and width, the Rabbanan hold to the opposite that a sukkah is a דירת עראי which can be satisfied by being either 20 amos or lower in height **or** less than 4×4 amos in length and width, **regardless of its height.**

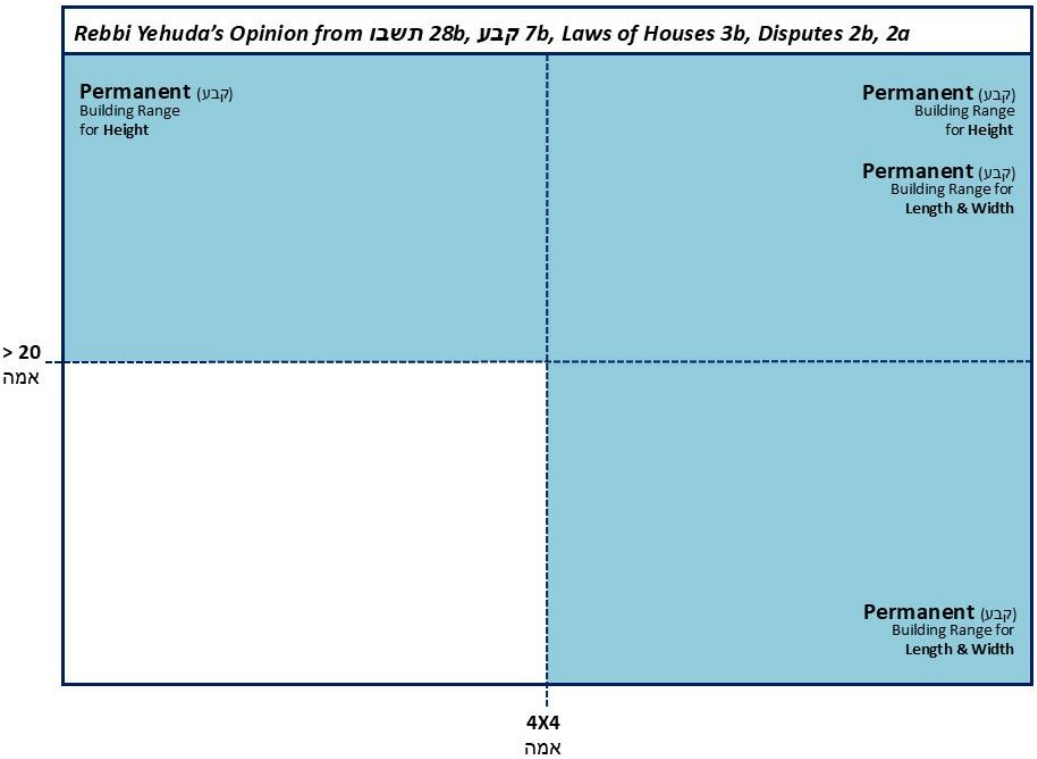

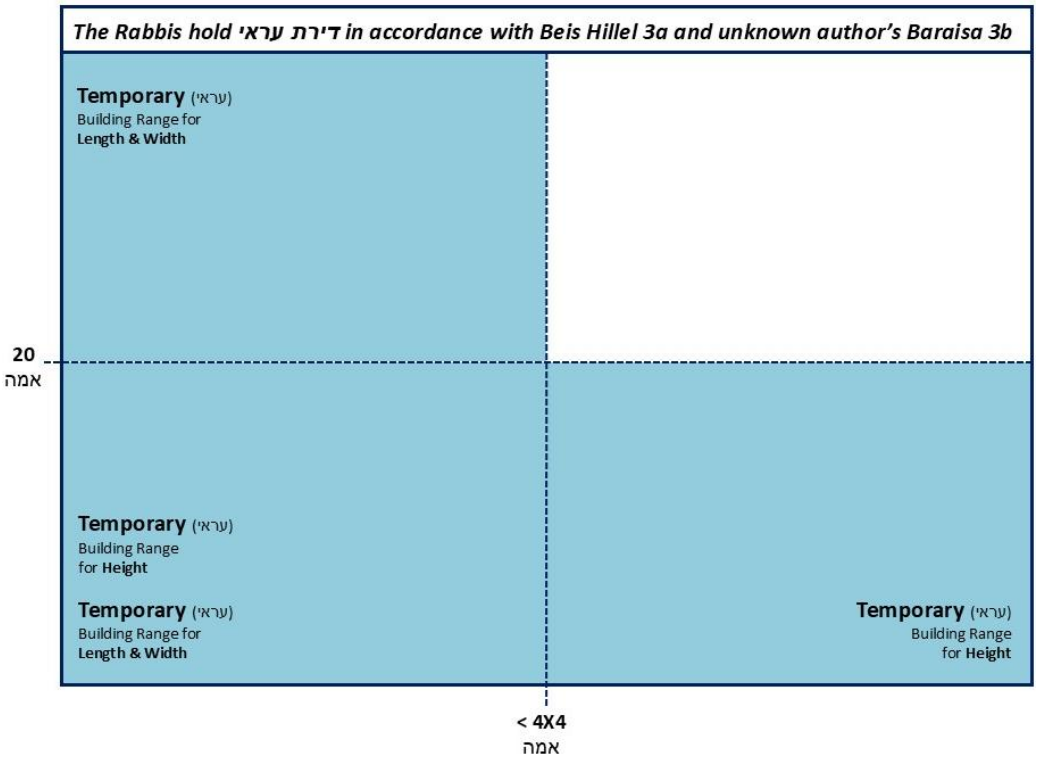

This is because 4×4 amos is itself the very threshold of a permanent dwelling, so that a length and width of less than 4×4 confers the quality of עראי irrespective of height, as the Baraisa on 3b establishes: דאי אית ביה ד' אמות על ד' אמות דיירי ביה אינשי ואי לא לא דיירי ביה אינשי — if it has to it 4×4 amos people dwell in it permanently, and if not, they do not. For the Rabbanan, a floor space that is too small to be dwelt in permanently, it cannot be made a permanent dwelling by its height, and its small area fixes it as דירת עראי at every height. And conversely, Rebbe does not invalidate a sukkah of 4×4 amos or greater when it is built 20 amos or less in height — he treats it as a דירת קבע on the dimension of length and width.

In conclusion, after the Gemara establishes that Rava's opinion that a sukkah is a דירת עראי is derived from Beis Hillel and that Beis Hillel's understanding of a דירת עראי includes the dimension of length and width, the reader can understand both the deeper nature of the dispute and how the Rabbanan, Beis Hillel, and by extension Rava, avoid refutation by Rebbi Yehuda's Baraisa regarding Queen Helene's sukkah. The queen sat in her private sukkah of less than 4×4 amos, with her sons beside her. And since the sukkah is a דירת עראי by the dimension of length and width it is valid for the Rabbanan even though it exceeds 20 amos in height.

This resolution does not require the inference of a second lower sukkah proposed by the תוספות רי"ד and the ריטב"א; the Talmud's own language carries it without altering the understanding of the Baraisa.

(End.)

If the Rabbanan who hold that a sukkah is a דירת עראי allow a sukkah to be above 20 amos why does the Gemara on 3b discuss the need to reduce its size with various materials implying that a sukkah above 20 amos is invalid?

Analyzing this Gemara in context of Beis Hillel's opinion, when does such a case like this ever occur? The Gemara can only be discussing a sukkah that was built 4×4 amos or larger and over 20 amos in height, making it a דירת קבע. Therefore, the Rabbanan who maintain that a sukkah is a דירת עראי in accordance with Beis Hillel, state that if one came **to reduce its height, as opposed to its length,** it must be done with the right materials and intentions. The purpose of this Gemara is to address how to make a correction to the floor of a sukkah when such a case occurs.

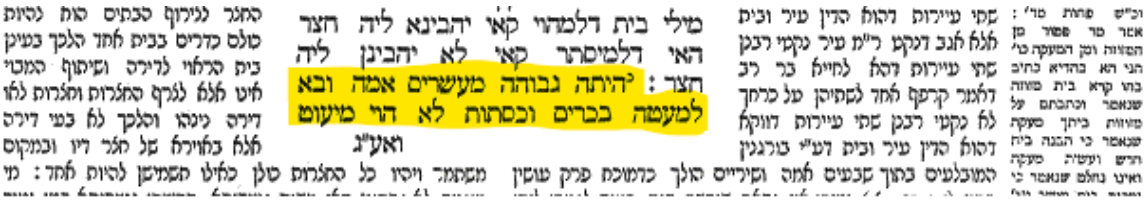
מילי בית דלמדוי קאי יהבינא ליה חצר
האי דלמיסתר קאי לא יהבינן ליה
חצר: היתה גבוהה מעשרים אמה ובא
למעטה בכרים וכסתות לא הוי מיעוט
ואע"ג

(End.)

If the Rabbanan who hold that a sukkah is a דירת עראי permit a sukkah to be built above 20 amos, why does the Gemara state on 4a that a sukkah whose s'chach provides shade from above 20 amos is invalid?

This is also the case in which the sukkah is 4×4 amos or larger. Therefore, if the portion of the s'chach that produces enough shade is above 20 amos in height, the sukkah cannot be considered a valid דירת עראי. Therefore, the purpose of this Gemara is to address how to make a correction to the ceiling of a sukkah when such a case occurs.

(End.)

If so, what is the dispute between the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda regarding a sukkah atop another sukkah in Mishna 9b?

Mishna 9b states: סוכה על גבי סוכה העליונה כשרה והתחתונה פסולה ר' יהודה אומר אם אין דיורין בעליונה התחתונה כשרה – A sukkah atop another sukkah, the upper one is valid and the lower one is invalid. Rebbi Yehuda says: If there are no tenants in the upper one, the lower one is valid.

The Gemara on 9b presents Rabbi Yermiya's Baraisa about composite s'chach configurations. The Gemara subsequently focuses on the obvious unanswered question regarding Rabbi Yermiya's first example which results in two valid s'chachs — how much vertical separation between the upper and lower s'chachs is required before the upper s'chach invalidates the lower as a sukkah above a sukkah? On 10a, Rav Huna states one tefach, while Rav Chisda requires four tefachim. For them, the top layer of s'chach with these small gaps form a temporary shelter that suffices to disqualify the lower sukkah.

However, since Shmuel does not ascribe to the concept that a temporary shelter nullifies a fixed shelter as seen further down on 10b, he introduces a different principle of כהכשרה כך פסולה — as the sukkah's validation so is its invalidation. For Shmuel, Rabbi Yermiya's top layer of s'chach must be at least ten tefachim high to invalidate the lower sukkah.

The Gemara then tests Shmuel's principle of כהכשרה כך פסולה verses Rav Huna and Rav Chisda by mapping these three opinions onto the Tannaitic dispute with Rebbi Yehuda in the Mishna on 9b. As such, if Rebbi Yehuda shares Shmuel's principle of כהכשרה כך פסולה, then if the top sukkah is less than ten tefachim and the Tanna Kamma maintains that upper sukkah is valid while the lower sukkah is invalid, it would indicate that the Tanna Kamma

holds like either Rav Huna or Rav Chisda who maintain that a small gap between the s'chachs invalidates the lower sukkah.

However, the Gemara then brings Rav Dimi from the West to explain the dispute differently where the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda both subscribe to the principle of כהכשרה כך פסולה, like Shmuel. Accordingly, the dispute in Mishna 9b is not related to the ten tefachim height requirement, regarding this both the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda agree. Rather the argument is over the requirement for a person to have had an intention for the mitzvah when building a sukkah — כהכשרה כך פסולה. And Rebbi Yehuda's operative test for determining if there was intent for the upper space to serve as a valid sukkah is if the lower sukkah's s'chach can firmly support two persons and their bedding.

בעליונה התחתונה כשרה מאי אין דיורין
אילימא דיורין ממש אטו דיורין קא גרמי
אלא לאו מאי אין דיורין כל שאינה ראויה
לדירה והיכי דמי דלא גבוה עשרה מכלל דתנא קמא סבר אע"פ שאינה
ראויה לדירה פסולה כי אתא רב דימי אמר אמרי במערבא אם אין התחתונה
יכולה לקבל כרים וכסתות של עליונה התחתונה כשרה מכלל דתנא קמא
סבר אע"פ שאינה ראויה לקבל פסולה איכא בינייהו דיכולה לקבל על
ידי הדחק: מתני' יפורס עליה סדין מפני הרחמה או תחתיה מפני הגשר
או שפירס ע"ג הקינוף פסולה אבל פורס הוא על גבי נקליטי המטה:

This is derived from the Mishna's use of the plural language "if there are no tenants in the upper one." Likewise, the Gemara uses of the word דיורין and in describing Rav Dimi's bedding test it invokes the plural form of כרים וכסתות. This is critical for understanding the positions of both the Tanna Kamma and Rebbi Yehuda. Because this dispute is a continuation of the previous argument in Mishna 9a between Beis Shammai and Beis Hillel over whether a sukkah needs to be built with the mitzvah in mind in order to be considered a valid sukkah.

As such, for the Tanna Kamma who aligns with Beis Hillel and does not require intent, if the lower sukkah's s'chach barely supports two tenants with their pillows and blankets then by the same structural fact it would firmly support one and the upper space between the two s'chachs would be considered a valid sukkah, making the lower one invalid.

Whereas Rebbi Yehuda aligns with Beis Shammai and maintains that כהכשרה כך פסולה requires a person to have the intention to make the upper space a sukkah. Only then would it be capable of disqualifying the lower sukkah. This is learned from 9a where the Gemara associates Beis Shammai with Rabbi Eliezer on the basis of Rabbi Eliezer's strict reading of תעשה לך שבעת ימים. And Rebbi Yehuda also reads the same verse with the same strict

posture at Gemara 23a. Therefore, Rebbi Yehuda's requirement for intent in the case of a sukkah above a sukkah follows directly.

Given this, the Mishna's plural דיורין functions for Rebbi Yehuda as evidence of intent derived from the physical structure when there are no tenants present. He applies the principle of רוב מנהגן של בני אדם — that a person builds his sukkah for Yom Tov to firmly accommodate a minimum household, namely himself and his wife (28b, תשבו כעין תדורו). Therefore, an empty space between two layers of s'chach that would barely support two people is not a valid sukkah because it is physically inconsistent with the proper intent needed to create a valid sukkah. And since the majority of people do not plan to spend Yom Tov by themselves, Rebbi Yehuda considers the upper space as not intentionally built for the mitzvah and therefore invalid even when it has ten tefachim in height.

However, if even one tenant were present in the upper space and it only supports one person firmly, Rebbi Yehuda agrees with the Tanna Kamma that the upper space is a valid sukkah. The need for a proxy to determine intent from the physical structure is unnecessary because the tenant's actual use of the structure is direct evidence of intent that the upper space was built to serve as a sukkah. The plural threshold of Rebbi Yehuda's test applies only when no tenants are present. Therefore, when the space between two layers of s'chach is **not fit for tenancy and cannot firmly support two people with their pillows and blankets,** Rebbi Yehuda assumes the builder had no intention for that space to serve as a sukkah for Yom Tov. And this aligns with the Gemara's statement that it is not the tenants that cause the sukkah to be valid, but intent.

(End.)

If the Elders who visited Queen Helene permitted a sukkah to be above 20 amos when less than 4x4 amos in area, why does the Tanna Kamma of Mishna 2a state categorically that a sukkah above 20 amos is invalid?

The answer was clearly stated by the Gemara at the beginning on 2a: מיהו סוכה דנפישין מיליה — פסיק ותני פסולה. The details for lowering the s'chach of a sukkah are numerous therefore the Mishna taught it as a פסיק ותני despite the more nuanced understanding of the Elders and Beis Hillel. The Mishna chose the categorical פסיק ותני for simplicity, which when read in absolute terms obscures the details regarding the exception of a narrow sukkah of less than 4×4 amos that is also higher than 20 amos in height.

This approach to פסיק ותני פסולה is not the author's invention but the Gemara's own construction when it portrays the potential resolutions to the Mishna's statement: סוכה שהיא גבוהה למעלה מעשרים אמה — פסולה.

כמאן אזלא הא דאמר רבי יאשיה אמר רב: מחלוקת בשאין דפנות מגיעות לסכך, אבל דפנות מגיעות לסכך — אפילו למעלה מעשרים אמה כשרה. כמאן?

The Gemara asks: In accordance with whose opinion is that which Rabbi Yoshiya said that Rav said: The dispute between Rabbi Yehuda and the Rabbis with regard to the fitness of a *sukkah* more than 20 amos high is specifically in a case where the walls of the *sukkah* do not reach up to the roofing; however, in a case where the walls of the *sukkah* reach up to the roofing, the Rabbis concede that even if the roofing is **more than 20 amos high, it is fit.** In accordance with whose opinion is it? **Rabba.**

כמאן אזלא הא דאמר רב הונא אמר רב: מחלוקת בשאין בה אלא ארבע אמות על ארבע אמות, אבל יש בה יותר מארבע אמות על ארבע אמות — אפילו למעלה מעשרים אמה כשרה. כמאן?

The Gemara asks: In accordance with whose opinion is that which Rav Huna said that Rav said: The dispute between Rabbi Yehuda and the Rabbis with regard to the fitness of a *sukkah* more than 20 amos high is specifically in a case where there is not an area of four amos by four amos in the *sukkah*; however, in a case where there is an area of more than four amos by four amos in the *sukkah*, the Rabbis concede that even if the roofing is **more than 20 amos high, it is fit.** In accordance with whose opinion is it? **Rebbi Zeira.**

כמאן אזלא הא דאמר רב חנן בר רבה אמר רב: מחלוקת בשאינה מחזקת אלא כדי ראשו ורובו ושולחנו, אבל מחזקת יותר מכדי ראשו ורובו ושולחנו — אפילו למעלה מעשרים אמה כשרה

The Gemara asks: In accordance with whose opinion is that which Rav Chanan bar Rabba said that Rav said: The dispute between Rabbi Yehuda and the Rabbis with regard to the

fitness of a *sukkah* more than twenty amos high is specifically in a case where the *sukkah* is only large enough to hold one's head, most of his body, and his table, as, if the *sukkah* were smaller, it would not qualify as a *sukkah*; however, in a case where it is sufficiently large to hold more than one's head, most of his body, and his table, even if it is **more than 20 amos high, it is fit.**

Finally, this d'var Torah argues that subsequent to the Mishna's introduction, the Gemara sets out to develop the reader's understanding of how Beis Hillel's opinion (and Rava's by extension) that a sukkah is a דירת עראי, also has a specific configuration which permits a sukkah higher than 20 amos even though — פסיק ותני פסולה.

(פשט)